شـربت گله!

ناول

لیکوال
اجمل اټک یوسفزی

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړۍ برخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بنگړیو پر ځای یې خپلې خور ته زولنې راوړلې او په رڼا ورځ یې د زندان تورې دروازې ورپسې راوتړلې له هغې یو میړی هم نه و ازار شوی ، کلونه کلونه همدلته اوسېدله د خاپوړو ځای او خپل کلی ترې بېخي هیر شوی و ، وړه ماشومه وه چې توپان له خپل کلي نه په مخه کړه په سختو غرونو او کږنگونو یې واړوله او بې موره لور د خپلې نیا په غېږ کې همدلته رالویه شوه.

همدلته په ښه بده پوهه شوله ، همدلته یې ښې او چپ لاس وپېژانده ، همدلته پېغله شوه مور شوه او همدې خاورې ته یې د زړه ټوټې او د سترگو نور هم وروسپارلو.

د پنچشنبې ورځ وه ټول خلک اریان دریان او هیبت وهلي ښکارېدل په کلیو او لرې پرتو سیمو کې لا عام خلک د نوې بلا له زېږېدو خبر نه وو ، یوازې د کابل ښاریان حیران وو چې ولې په داسې یو ارام او منظم ښار کې د ډزو غږونه دي او د ښار له منځه لوگي خیږي ، دا په تاریخ کې لومړۍ ورځ وه چې د ټانگ ، درندو توپونو او د الوتکو د ډزو او بمبارد غږ خلکو په رڼا ورځ اورېده ، دا وخت په افغانستان کې یوازې دولتي اخبارونه ، مجلې او خپرونې چاپېدلې ازادې او خپلواکې چاپي خپرونې بېخي لږې او د گوتو په شمېر وې ، غږیزې خپرونې هم دومره نه وې او یوازې د کابل راډیو په لنډو څپو کې خپرونې درلودې همدا وخت په نړۍ کې تخنیک پرمختگ کړی و او په ځینو اروپایي او نورو پرمختللیو هېوادونو کې د ټلویزیون په نوم یوه انځوریزه مطبعاتي لړۍ هم پیل شوې وه خلکو به په کې د خپل هېواد او نړۍ خبرونه او نور معلوماتي پروگرامونه لیدل.

کابل کې هم ټلویزیون د اروپا په شان کابو تیار و چې خپرونې پیل کړي په نورو ولایاتو کې هم د بیا بیا سوځولو او گوانښونو سره سره د

(c) ketabton.com: The Digital Library

سینما په نوم د فلمونو د ننداري په خاطر سینماګاني موجودې وي او خلک به د هندي فلمونو ننداري ته ورتلل.
پېښور کې هم سینماګانې وې خو په هندي فلمونو بندیز و او د محکومې پښتونخوا اکثره خلک به کابل ته د ننداري دپاره راتلل.
که څه هم افغانستان د تاریخي قدامت له مخې د هر عصر د تمدن او پرمختګ مزکر او کوربه هېواد پاتې شوی و د اریایي لرغوني تاریخ د ام البلاد یا د ښارونو د ناوې لقب او نوم یې خپل کړی و خو وخت په وخت پرې داسې چپاوونه او یرغلونه راغلي وو چې هر ځل یې د افغانانو کورونه وران کړي وو او د پرمختګ مخه یې ډپ کړې وه.
په همدې ورځ هم خلک حلق دلق وو نه پوهېدل چې ولې او د څه دپاره درنې ډزې روانې دي او د ښار د زړه نه لوګي خیږي ، که څه هم دا ټولنه یوه قبایلي او ګڼ پرګنیزه ټولنه وه اکثره خلک یې نالوستي ، غریز او کلیوال وو کروندې او مالداري یې درلودلې د ټوپک او تورې سره اشنا وو خو دا د نن ورځې د ښار درنې ډزې او په کلیو کې د زوی د زوکړې او کوژدنې د خوښۍ ډزې ډېرې سره بل رنګ وې ، په کابل کې اکثره پو ، مسلکي او لوستي خلک اوسېدل میاشت له لومړۍ شپې معلومیږي هغوی پوهېدل چې دا وږه نه شړۍ کیږي نو ځکه ترور او پریشانه ښکارېدل ، اکثره د لوړو بامونو پر سرونو ولاړ وو او د لوګي ځای ته یې په ځیر لیدل چې په اصلي خبره پو شي.
چا بیا راډیو ګانې غوړونو ته نیولې وې چې د کابل راډیو به څه وایي خو له بده مرغه د کابل چالانه او شړنګېدلې راډیو هم ګونګه وه لکه پېغلې سندرمارې او چمبه مارې جلۍ ته چې چا رانجه ورکړي وي او له سندرو ډک ستوني یې بند شوی وي هیڅ غږ ترې نه خوت ، لړه شېبه لا تېره نه وه چې د کابل راډیو له ګونګ ستوني غږ راووت ، ملي نغمې

(c) ketabton.com: The Digital Library

او شعارونه پیل شول ویاندویان او غږونه بدل وو اکثره نظامي صاحبمنصبان وو او د انقلابي شورای د مشر پیغامونه یې خپرول خو په منځ منځ کې به یې ولس ته د انقلاب د بري زیری ورکولو او ویل به یې چې د تل دپاره یې د توري ارتجاع نه وطن او خلک خلاص کړل ، د انقلابي شورا د ریس پیغام به بیا بیا خپریده او ویل به یې چې تاسو ډاډه او مطمین اوسئ د انقلاب زړه ورو سرتېرو ټول هېواد ونیوه او د پخواني مستبد او ظالم نظام بنیاد ونړېده ، درگرده به د بزگرانو ، خوارانو او دهقانانو د حقوقو او د مساوي او برابر ژوند شعارونه ورکول کېدل ، د فیوډالیزم ، کپیټلیزم ، سرمایه داری او پانگه والی په ضد به هم شعارونه ورکول کېدل او پرلپسې به مرگ په خاینانو ، خانانو ، ملکانو او د پخواني پاچا په پلویانو او شاهي کورنی ویل کېده ، بیا به غږ شو چې د خلکو زور د خدای زور دی او نن د دې وطن مبارزو او زړه ورو خلکو او خلقي سرسپارلیو ځوانانو د تاریخ د جبر نه دا وطن نور د تل دپاره وژغورلو او د طاغوت په تابوت یې وروستي میخونه ټک وهل ، بیا به احساساتي غږونه شول چې وه کنجی خراړې او د یو گوزاره ولاړې بیا به جوخت وویل شول چې نور نو د یوې کورنې او استبداد واک ختم شو حکومت د خلکو شو او د خلق دیموکراتیک گوند به مساوات تامینوي.

که څه هم د کابل راډیو په وینا ارگ او ټول ملک د خلق د ډیموکراتیک گوند د خلقي ځوانانو له خوا نیول شوی اعلانیده او ویل کېدل چې په ټول هېواد کې د پخواني لاسپوڅي او استبدادي نظام د پلویانو مقاومت وځپل شو او ختم شو خو بیا هم په ارگ کې ډزې روانې وې او د ارگ د دننه نه د مقاومت انگازې راتللې د ارگ ټول امنیتي او محافظتي عسکر او ضابطان وژل شوي او نیول شوي و خو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسلم وطنجار لا هماغسې خپل ټانګ ته ناست و او د ارګ ودانۍ یې ویشتله چې د خلق د ډیموکراتیک ګوند کوده تاچیان ورننوتل په ارګ کې یوازې جمهور ریس سردار داود خان او د هغه میرمن ، اولادونه او لمسیان وو ، د داود خان میرمن او اولادونه لا پخوا شهیدان شوي وو او ښایي د ټانګ ، توپونو او الوتکو په ګولیو به لګېدلي وو خو لمسیان ، انړور او بابا یې لا ژوندي وو ، د داود خان معیوبه خور عایشه هم له خپل بایسکلګي لاندې پرته وه او ماغزه یې پر ځمکه شیندل شوي وو .

انړور یې شیما خپل دوه ماشومان په غیږ کې ټینګ نیولي وو او دېوال ته یې تکیه کړې وه چې کودتاچیان ورننوتل لومړی یې شیما او بیا یې د هغې دوه ماشومان وویشتل او بیا یې داود خان ته د تسلیمۍ وویل ، داود خان دا مهال زخمي شوی هم و او نیم وجود یې پخپلو وینو لمبولی و، داود خان خپله تمانچه لاس کې نیولې وه او په کودتاچیانو یې ډزې کولې هغه ویل زما په ذات او شان کې تسلیمېدل نه شته او نه به تاسو ته لاسونه پورته کړم ، زه له خپل خدایه پرته بل چا ته نه تسلیمیږم یا د شرافت ژوند یا د شرافت مرګ همدا وو چې د انقلابي شورا مشرانو یې د وژلو حکم وکړ او د ملي اردو په صف کې د کونډو یو کمونیسټ لومړي بریدمن ښه په بې رحمۍ پر سر او ټټر وویشت لکه زخمي شوی زمری پر ځمکه پرېوت او سترګې یې پټې کړې.
خلقي ځوانانو چې هوا ګزوله ، پر بچه ولاړ او د کشمیر ننداره یې کوله د دغې ورځې په ارمان وو خوشاله شول او د خوښۍ د دود له مخې یې په هوا کې ډزې پیل کړې هورا ، هورا ، هورا شوه او یو بل ته یې مبارکي ګانې ورکولې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه لومړي بريدمن چې سردار يې وويشت ، سردار داود خان هم د خپل شهادت نه مخکې خپل کار کړی و او بريدمن يې په لاس ويشتی او ټپي کړی و کوده تاچيانو لومړی بريدمن روغتون ته ورسولو خو د سردار داود خان ماشومان ، لمسيان ، ميرمن او د کورنۍ شپږ پنځوس نور غړي لا هماغسې په ميدان کې په وينو رنګ پراته وو چې د خلق ديموکراتيک ګوند د رهبرۍ شورا د ارګ دروازې پرانيستلې او ارګ يې د خلکو کور ونوماوه.

خلک چوپې چوتې راننوتل د ارګ او په ارګ کې يې د سردار داود خان د کورنۍ د مړو ننداري کولې.

تر ماښامه د خلق ګوند خپل حکومت اعلان کړ او دوه شپېته کلن نور محمد تره کی د انقلابي شورا عمومي منشي او لارښود وټاکل شو.

ټول کابل سرو بيرغونو او سرو شعارونو ونيوه خلقي ځوانانو چې خپل خاص شکل او رنګ درلود ټولو اوږدې اوږدې شقيقې او لوی لوی بريتونه درلودل ټول راښکاره شول او د زنده باد چغې يې وهلې ، سور انقلاب يې ستايلو او ويل به يې دا کاروان په شا نه ځي ، ځي د کهکشان په لور.

خو خبر نه وو چې په زور کلي نه کيږي نه شنده ونه مېوه نيسي او نه اوبه بره خيږي.

داسې سپېره او خونړۍ پنجشنبه کله هم د افغانستان په پنځه زره کلن تاريخ کې نه وه راغلې په همدې ورځ په ټول هېواد کې د خلقي نظام سياسي مخالفين ونيول شول ، بې محاکمې او بې پوښتنې ووژل شول د سرونو لو او د سرو وينو سيلاب جاري شو. هوښيار او په وطن مين خلک خفه او اندېښمن شول ځکه وايي پيل يې ګوره او پای يې پرې قياسوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور محمد تره کی که څه هم د یوې غریبې او بې وزلې کورنۍ بچی و او د غزني ولایت د ناوې په سره کلي کې زېږدلی و خو د خپل پلار په هڅه ونه له زده کړې بې برخې شوې نه و او بیا وروسته د ښې وړتیا له مخې د خپل کاري شرکت له خوا ان هند ته لیږل شوی و او هلته یې دشپې پوهنځې او د انگلیسي ژبه زده کړې وه چې په همدې لړ کې بیا په امریکا کې د افغان سفارت مطبوعاتي مامور هم پاتې شوی و په کابل کې هم د هغه وخت د معتبر دولتي خبري اژانس د باختر تر ماموریت او مرستیالۍ ور رسیدلی و او په پښتو ادب کې د ناول او لنډو کیسو د لومړنیو لیکوالو په کتار کې راتللو خو د لیکلو کیسو او ناولونو ټولو اصلي کرکټرونه یې د ظلم او فیوډالیزم خلاف څرخېدل ، طبقاتي مبارزه یې کوله او خلک یې د ټولنې د مستبدو واکمنانو په وړاندې ننگول ، چې مطلب یې شاهي نظام و د هماغه نوي سیاسي غورځنگ (ویښ زلمیان) چې د وخت د غوښتنو سره سم د یو شمېر ویښو او مبارز ځوانانو له خوا رامنځ ته شوی و نو نور محمد تره کی یې هم د غورځنگ مخکښ غړي و چې بیا یې وروسته خپله لاره بدله کړه او باالاخره یې د سیاسي لید لوري سره سم چې مارکسیستي مفکوره یې درلوده د یوه ، یویشت کسیز هیت په مشرۍ د افغانستان د خلکو دیموکراتیک گوند جوړ کړ او نور محمد تره کی یې عمومي مشر او منشي شو.

له همدې ورځې یې په سیاسي جلب او جذب او د موجوده نظام خلاف مبارزه پیل کړه او لکه چتی یې اسمان په پښو راټینگول غوښتل.

تره کي خپله اولاد نه درلود نو ځکه به بیا خلکو ویل چې تره کي د خپل اولاد مینه او درد نه دی لیدلی نو ځکه ورته د نورو خلکو بچي

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم هسې عبث ښکاري او د سردار داود په ماشومانو یې هم هیڅ زړه ونه سېځلو.

او همدارنګه به د کابل ښاریانو کله کله له ډېرې کرکې پټې ټوکې کولې او ویل به یې چې د تره کي میرمن خپل بوټان په یخچال کې کېښودل چې ګوندې دا به د کابل یخې الماری وي په هر حال د انقلابي شورا مشر او عمومي منشي نور محمد تره کي له همدې لومړنۍ ورځې د فرمانونو په صادره ولو پیل وکړ او بې شمېره فرمانونه یې صادر کړل.

د تېر نظام ملي سرود:

څو چې دا ځمکه اسمان وي
څو چې دا جهان ودان وي
څو چې ژوند په دې جهان وي
تل به دا افغانستان وي
تل دې وي افغان ملت
تل دې وي جمهوریت
تل دې وي ملي وحدت
تل دې وي افغان ملت جمهوریت
تل دې وي افغان ملت جمهوریت
ملي وحدت ملي وحدت.

بېخي بند شو او د خلق د ډیموکراتیک نظام د خپلې سیاسي ایډیالوژۍ سره سم خپل نوی ملي سرود وغږاوه:

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګرم شه لا ګرم شه
ته ای مقدس لمره
ای د ازادۍ لمره
ای د نیکمرغۍ لمره
دا انقلابي وطن
اوس د کارګرانو دی
دغه د زمرو میراث
اوس د بزګرانو دی
تېر شو د ستم دور
وار د مزدورانو دی
ګرم شه لا ګرم شه
ته ای مقدس لمره
ای د ازادۍ لمره
موږه نړۍ والو ته
سوله او وروري غواړو
موږه زیار ایستونکو ته
پراخه ازادي غواړو
موږ ورته ډوډۍ غواړو
کور غواړو کالي غواړو.

د نړۍ خلک هم د افغانستان ناځاپي او بريالي انقلاب ته حیران او ګوته پر غاښ وو حالات هم ډېر ترینګلي و د اتلسمې او نولسمې پیړۍ ستر قدرتونه فرانسه او انګلستان چې په نړۍ کې یې امپراطوري ګانې درلودې او د انګریزانو د قدرت او امپراطورۍ ټغر یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

له افغانستانه بیرته راتهول شوی و دا وخت په نړۍ کې هومره یاد او مطرح نه وو بلکې نړۍ پر دوو نورو قدرتونو (قطبونو) ویشل شوې وه او ستر مادي قدرتونه د امریکا امپریالیزم او د روسانو کمونیزم و ، امریکا خو په هر حال خو خلک د کمونیزم او د روسانو د یرغلونو او پرمختګ نه اندېښمن وو او هیڅا داسې نه انګېرل چې دا بلا به ګنې ماته هم شي

روسانو دا مهال د مارکس او لینین په اقتصادي او د مساواتو په فلسفو او مفکرو کابو نیمه نړۍ نیولې او خپله کړې وه او ان د جرمني غوندې یو لوي او قوي هېواد یې هم د برلین په دېوال په غربي او شرقي جرمني ویشلی و.

اروپا او منځنۍ اسیا یې لا پخوا نیولې وه او په افغانستان کې لا له پخوا نه افغاني کمونستانو روسان خپل خواخوږي او سکني ورونه بلل.

همدې اندېښنې نړۍ نوره هم ترور کړې وه ځکه روسانو غوښتل چې منځنۍ اسیا له وچې اوباسي او بیرته یې د هند د تودو اوبو په واسطه له نړۍ سره ونښلوي.

په هند انګریزانو کلونه بې غمه حکومت کړی و او حتي خپل ډېر قوانین یې تر دې دمه په ژوندي یادګار پریښي وو او د ماتې او تیښتې نه وروسته یې لوی هند او لوی افغانستان ویشلی وو د دغو لویو هېوادونو تر منځ یې یو بل هېواد د خپلو ګټو ، سیاسي ستراتیژیو او په حقیقت کې د وخت د ستر ځواک روس په مخ کې یو سنګر رامنځ ته کړی و.

که څه هم پاکستان محمد علي جناح چې تر ننه یې اصلي هویت معلوم نه دی د هند د ملیونونو مسلمانانو نه د اسلام په نوم رابیل کړ خو تر دې دمه په کې نه اسلام او نه هم اسلامي قانون نافذ شو د

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدغه تازه جوړ شوي هېواد سره د افغانستان د خلکو او دولت حقوقي دعوې او سياسي لانجې روانې وي ، د ظاهر شا حکومت نرمه پاليسي درلوده او سياسي حل يې لټولو چې د ډيورنډ لاين مسله په سوليز اوحقوقي بڼه په نړۍ واله توگه حل کړي او تر اټکه بيرته د لوی افغانستان پوله وټاکي او کابو څلويښت ميلونه بيل شوي افغانان بيرته د خپل اصلي او مرکزي حکومت سره يو ځای کړي خو پر ظاهر شا د هغه د تره د زوی سردار داود خان سپينه کودتا او د واک نيول او د هغه جديت او قاطيعيت د پاکستان حکومت ډېر وارخطا کړی و او همدې ورخطايۍ وهڅول چې په افغانستان کې سردار داود خان ته کورنۍ لانجې پيدا او تقويه يې کړي او دپلو لاندې ملۍ خښې کړي د پاکستان د همدې پلان او سياسي ستراتيژۍ په ترڅ کې د افغان حکومت سياسي او نظرياتي مخالفانو ته هم يو ښه او تاريخي فرصت پيدا شو ترڅو د نظام په وړاندې ودريږي او بيا د ماتې او شکست په وخت کې له هېواده بيرون گاونډ ته وتښتي او سر په سيوري کړي.

مورټمر ډيورنډ اصلا يو انگليس و او هغه وخت په هند کې د انگريزانو خارجه وزير و په نولسمې پيړۍ کې د افغان حکومت او د انگريزانو تر منځ دوه لوی او خونړي جنگونه وشول او انگريزان له ماتې او پرشاتگ نه وروسته په دې پو شول چې په افغان او افغانستان حکومت نه شي کولای نو يې وپتيله چې د وخت امير سره د افغانستان او برطانوي هند کرښې او قانوني سرحدونه اوباسي چې په دې ډول د يو بل د بريدونو او جنگونو مخه ونيسي امير عبدالرحمان خان چې د امير دوست محمد خان (بارکزی) لمسي او د افضل خان زوي و دا وخت د افغانستان امير او واکمن و . امير عبدالرحمان خان په ميړانه خپل ويشلي هېواد له هراته تر امو راټول کړ او د روس ، ترکستان او پارس

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره یې د سرحدونو د ټاکلو تړونونه وکړل خو په همدې وخت کې انګریزان هم خورا ورخطا وو او د سرحدونو ټینګار یې کولو که څه هم د امیر عبدالرحمان سره د انګریزانو تړون او د ډیورنډ لاین د لاسلیک مسله لا تر اوسه د شک او ابهام تر ګردونو لاندې ده خو بیا هم د ۱۸۹۳ م کال نه راوخله تر ننه پورې د افغانستان یو حکومت هم دغه کرښه په رسمیت نه ده پېژندلې بلکې قبایلو ، وزیرو او مسیدو په وار وار هماغه وخت د برطانوي هیت چې د ډیوړند کرښه او سرحد یې ټاکلو خیمې او کیمپونه ورسیځلي دي خپله کرکه یې ښودلې ده او په هیڅ شان یې ځانونه د خپل پلرني هېواد افغانستان نه بیل نه دي ګڼلي.
لنډه دا چې کله په ۱۹۴۷م کال کې انګریزان ووتل پاکستان جوړ شو او د برطانوي هند هر څه چاوڼۍ ، تړونونه او ودانۍ نوي زیږېدلي هېواد پاکستان ته پاتې شوې سر سر او کونه ستر ټول د پنجاب په برخه شول په کابل کې هم د انګریزانو د سیاسي سفارت ودانۍ پاکستان ته پاتې شوه همدا د افغان حکومت دپاره ښه شېبه وه چې د لاس غوټه په لاس ایله کړي او غاښ ته یې پرېښږدي خپلې سیمې او ملکیتونه بېرته ونیسي خو د ظاهر شاه حکومت مطلق بې غوري وکړه په ۱۹۶۵م کې پاکستان په خپل ټول توان هند سره په پوځي نښته اخته و او افغان حکومت په ډېرې اسانۍ سره بیرته خپلې ځمکې نیولای شوې او همدارنګه بیا کله چې په ۱۹۷۱م کې بنګال بیلېده او افغان حکومت د پاکستان ننګه وکړه او د شا له خوا یې په خپل دښمن برید ونه کړ او یو بل طلایي چانس هم خاورې شو همدا لامل و چې د بنګال د جنګ نه وروسته د پاکستان د حکومت مشر د افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاچا ته د ملاقات په وخت کې ویل چې زه له شرمه ستا سترګو ته نه شم کتلای او د پاچا پښو ته یې لیدل.

دا لا پوره جوته نه ده چې محمد ظاهر شا په داسې حساسي ، حیاتي او مهمه ملي مسله کې ولې داسې پڅ او مړ دریځ درلود او د غوښ دریځ خاوند نه و.

محمد ظاهر شا د پخواني پاچا محمد نادر خان (محمدزي) زوی و او پاچاهي ورته په میراث کې پاتې شوې وه.

محمد ظاهر شهزاده نه و خو د یوه سپاه سالار زوي و. داسې سپاسالار چې هیڅ وخت به کور کې نه و او د وطن او خلکو په خدمت کې به ورک ورک و ، د کور ژوند یې هم ښخي عادي او د عامو خلکو غوندې و د محمد ظاهر پلار د خپلواکۍ تر ګټلو وروسته په هېواد کې دویم سړی و او هغه وخت پاچا شو چې د غازي امان الله خان حکومت د بلواګرو په وړاندې نسکور شو او د قومي جرګې د پرېکړې له مخې محمد نادر خان د هېواد پاچا ونومول شو څلور کاله وروسته بیا ووژل شو او زوی یې محمد ظاهر په خامه خوله د هېواد پاچا شو.

دا همدا د ظاهر شا د پاچاهۍ کلونه و چې هند وویشل شو او پاکستان وزیږېده محمد ظاهر شا کابو څلویښت کاله پاچاهي وکړه په پای کې د خپل تربور او اخښي سردار محمد داود خان له خوا په یوه سپینه کودتاه کې له واکه بې واکه شو خو محمد ظاهر شا هم د غازي امان الله خان غوندې د قدرت پر سر کورنی جنګ پیل نه کړاو د غازي امان الله خان هماغه خبره یې تکرار کړه چې ویل یې که د یوه افغان پوزه هم زما د قدرت د نیونې په خاطره وینې کیږي نو زه دداسې قدرت او واک نه تېر یم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو د خلق دیموکراتیک گوند له خوا پر داود خان خونړۍ کوتاده هم گوندیان اندېښمن کړل او هم یې د خپلو پلانونو د عملي کولو دپاره هیله من کړل کرل او ربېل پیل شول .

چې کال ورندی شي نو ټینټاره هم وهنه کوي گاوندیانو په افغانستان کې همداسې شر له خدایه غوښته چې د دوی په کې خیر وي او غواوې یې لنگې شي.

د انقلابي شورا عمومي مشر او د ثور د انقلاب ستر لاربښود نور محمد تره کي اتم نمبر فرمان صادر کړ د عامو شتمنو خلکو شخصي ملکیتونه یې ضبط او دولتي کړل ځمکې یې شپږ شپږ جریبه په بزگرانو وویشلې په اوم نمبر فرمان کې یې ولور فقط درې سوه افغانۍ کړی و او بل کې یې گرویگانې معاف او بخشش کړې وې. گروي او په ځانگړي توگه ولور د اسلام له مخې هم یو ناروا او مردود عمل و خو دا د خلکو د کلتور او دود یوه کلکه او لویه برخه گرځېدلې وه او د حکمت په ځای په دې ډول عاجلو او احساساتي فرمانونو نور هم حساسیتونه د خلق دیموکراتیک دولت ته ور زیات شول بوساړې ته یې تیلی ورته کړ او حالات لا پسې ترینگلي شول خلک د خلقي نظام په وړاندې نېغ شول د انقلاب په وړاندې بغاوت ته ونگېدل او په عینې حال کې د خلق دیموکراتیک نظام د هیڅا سیاسي مخالفت هم نه شو منلای او زغملای تر دې دمه په زرگونو سیاسي مخالفین او پخواني مامورین ، ملکان ، خانان ، علماء او محصلین نیول شوي ، ورک شوي او وژل شوي وو.

استادانو به په ښوونځیو او پوهنتونونو کې په ښکاره په خپلو لکچرونو کې په دین ملنډې وهلې او د خدای د ذات په هکله به یې ویل هر هغه څه چې په سترگو نه لیدل کیږي هغه د منلو وړ نه دي یا به یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ویل چې انسان اصلا له بیزو پیدا شوی دی او د وخت په تېرېدو ترې لکۍ پرېوتې او شکل یې بدل شوی دی.
سل خبرې او سر یې یو د تره کي کړنو خپل نږدې ملگري هم ونگول او اخره یې دا شوه چې خپل همفکره خپل وفادار شاگرد او په اصطلاح خپل ورور حفیظ الله امین ورته بلا شوه پر خوله یې ورته بالښت کېښوده او ښه په ارامه یې ووژلو.
د امین تر وینا مخکې او وروسته یې دا ترانه په راډیو کې وغږوله چې:

ای د نیکمرغۍ خاورې تا ته مو سلام دی
ستره تیاره تېره شوه ستا خوارو بچو باندې
ښه شوله چې تېره شوه ستا خوارو بچو باندې
هره تیاره پای لري خلکو ولسو باندې
لمر د عدالت وخوت ستا په جگو غرو باندې
اوښکې دریابونه شوې واووښتې څپې څپې
ډوب یې تور قصرونه کړل ظلم یې ذرې ذرې
ماتې ککرۍ شولې والوتې نښې نښې
شین شو مرور اسمان ښکلې شوې درې درې
ای د ازادۍ خاورې تا ته مو سلام دی
ای د نیکمرغۍ خاورې تا ته مو سلام دی.

د تره کي دوره یې ختمه کړه او د خپلواکۍ لمر یې پر جگو غرونو وځلاوه.
حفیظ الله امین عام او تام واک خپل کړ د ظلم ، زور ، تشدد ، ترور او وژنو یو بل دور پیل شو ، په زرگونو سیاسي روحاني ، ملي ، قومي او

(c) ketabton.com: The Digital Library

مذهبي مخالفین بیا ونیول شول او په ډلیز ډول تر بلدوزرونو لاندې شول امین په لنډ وخت کې ډېره منډ وکړه ډېر ګړندی او په سرعت خوشې و او همدا تېز تګ یې د مرګ لامل هم شو وایي رفتار تیز استقبال مرګ است د امین سر زوري او سر کښي په خلق ګوند کې نور درزونه هم پیدا کړل د تره کي خواخوږي او د پرچم ډلې تربګني او دښمني ورسره نوره هم ډېره شوه ، امین په امریکا کې وخت تېر کړی و او له همدې خبرې د پرچم ډله او نور کمونستان په اندېښنه کې وو. شک یې درلود چې ښایي امین په امریکا کې د اوسېدلو او د ماسترۍ په مهال د امریکا د امپریالیزم د نظام تر اغیز لاندې راغلی وي او امریکایي پلوه شوی وي.

له تش ټوپکه دوه تنه ویریږي ، روسان پرې پرچمیانو بدګمانه کړل امریکایان خو یې هسې هم له مارکسیستي افکارو اندېښمن وو او ګاونډیان یې له قاطعیت او جدیته لا له پخوا په وېره کې وو دا تبلیغات د یوې ډرامې په بڼه د امین سیاسي کمونستي ملګرو یعنې پرچمیانو د ببرک کارمل په مشوره پیل کړل او غوښتل یې چې د روسانو خواخوږي خپله کړي او امین له منځه یوسي چې باالاخره همداسې وشول.

که څه هم شپونکی خپلې مېږې ښې پېژني خو بس د اجل سترګه ړنده وي دلته روسانو بیړه وکړه او د استخباراتو ځانګړو ځواکونو یې په امین برید وکړ او دومره تلوار یې و چې لا د امین له ستوني سا نه وه وتې چې روسانو په کابل راډیو کې د ببرک کارمل ثبت شوی پیغام خپور کړ او د امین د واک پای یې اعلان کړ.

هغه خلقیان چې د امین تربوران شوي وو هغوی هم د پرچمیانو سره لاس یو کړی و او د امین د مرګ په ورځ یې حتی د امین پر شپږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

میاشتنې زوی هم ترحم وه نه کړ د مور له پستې غیرې یې واخیست او تر ننه یې ورک کړ .

په دې ډول د روسانو د صبر کاسه ډکه شوه برژنیف اخر لکۍ تاوه کړه او سوټه یې گوزاره کړه.

د ببرک کارمل راتگ او د روسانو بربنډ تیري حالات نور هم کړکیجن کړل خړ سپی هم د لېوه ورور دی کارمل او روسانو لا ځمکه توده کړه د امریکایانو او اروپایانو هغه ویره رښتیا شوه چې روسان لا روان دي او تودو اوبو ته ځان رسوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دویمه برخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کارمل او روسانو راتګ او د دغو دواړو ډلو ظلم او تشدد نور هم اور بل کړ د جنګ په خشاکو یې پطرول وشیندل او اور نور هم ژبغړاندی شو د کمونستانو په وړاندې د اسلامي انقلاب د غورځنګ غړو او ځوانانو هم په رسمي بڼه جهاد اعلان کړ او افغاني مبارزه یو ځل بیا نړۍ واله شوه که څه هم د روسانو د تیري نه لا وړاندې ولس د کمونستانو په وړاندې پاڅون کړی و په کونړ کې ولس غرونو ته ختلی و د کمونستانو په وړاندې یې مبارزه پیل کړې وه او د اسلامي غورځنګ غړو (جوانان مسلمان) خو لا تر کمونستي انقلاب دمخه یو ځل د سردار داود خان په وړاندې هم یو ناکام پاڅون په لغمان، ننګرهار او پنجشیر کې کړی و چې بیا یې ځینې مشران د احمدشا مسعود په ګډون له هېواده وتښتېدل د کلیوالو په ساده وینا چې وایي د پاده وان په خپلې غوا نظر وي دوی هم لومړی تل میرام شا او بیا د پېښور په بالاحصار کې د نصر الله بابر له خوا د میلمنو په توګه وساتل شول.

د اسلامي ګوند بنسټ لا پخوا په کابل پوهنتون کې د شریعاتو د پوهنځي استاد رحیم نیازي ، غلام محمد نیازي او نورو استادانو له خوا ایښودل شوی و چې د اسلامي نړۍ د نورو اسلامي بنسټونو خواخواږي هم ورسره وه په ځانګړي توګه په همدې وخت کې په مصر ، هند او پاکستان کې هم اسلامي ګوندونه وو په مصر کې اخوان المسلمین ، او په برصغیر کې د مسلم لیګ (مودودي افکار) په نوم اسلامي نهضتونه په کړنو جلب او جذب اخته و د پاکستان د اسلامي ګوند مشر قاضي حسین احمد او نور غړي یې هغه وخت کابل ته تلل او راتلل خو د جوانان مسلمان د غړو د ناکام پاڅون نه وروسته د وخت حکومت د دوی په تګ راتګ بندیز ولګاوه او بیا هماغه و چې قاضي

(c) ketabton.com: The Digital Library

حسين احمد اوبو کې لوټه کېښوده خپل ساز او سامان يې بدل کړ او کابل ته به د تجارت او تاجر په نوم او بڼه راتللو د کاسې لاندې يې نيم کاسه يښې وه بيا به يې په پټه د برهان الدين رباني او د اسلامي غورځنګ له نورو مشرانو او غړيو سره ليدل او د افغان حکومت په وړاندې به يې هڅه ول لور يې پر لوټه تېره کاوه او خپل ماموريت يې تر سره کولو.

د کمونستانو کوتاده او د روسانو يرغل نور د ګاونډيانو کار اسانه کړ او په ښکاره ډول يې د کابل حکومت مخاليفينو ته غيرې پرانيستلې اسلحې او پيسې يې ورته راټولې کړلې او تر سنګرونو يې وړورسولې خبره ډاګيزه او د شف شف په ځای شفتالو ته ورسېده.

د کمونستانو ظلم او تشدد او د سرو روسانو يرغل او په يو اسلامي هېواد کې د اسلامي شعايرو توهين او سپکاوي اسلامي نړۍ هم دې ته وننګوله چې د افغانانو مبارزه د کفر او طاغوت په وړاندې حقه او جهاد وبولي او ملاتړ يې وکړي.

همدې شېبې ته چې امريکا او اروپايانو پوره اويا کاله انتظار ويستی و يوه غوړه او وړيا مړۍ شوه او ټولو د مجاهدينو ملاتړ ته ملا وتړله.

د امريکا جمهور ريس ريګن د تنظيمونو رهبران واشنګټن ته وبلل ان تر دې چې د اسلامي حزب مشر مولوي محمد يونس خالص ريګن ته هم د اسلام د منلو او قبلولو بلنه ورکړه او د حزب اسلامي مشر انجنير حکمتيار هم د ريګن په بلنه واشنګټن ته ولاړ خو د ريګن سره د ليدلو او ملاقات غوښتنه يې ظاهرا رد کړه.

د امريکا لاس د تيرې لاندې و او د خپل مطلب له پاره يې بيا هم دوی ښه ډېر ونازول او تر اخره د انجنير حکمتيار ونډه او برخه تر نورو ډېره او غوړه وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

که څه هم مجاهدین لکه د تاریخ د تیرو پېښو په شان ټول عام ولس و چې د کفر او الحاد په وړاندې یې توري ، لرونه ، تبرګي او خپل زنګ وهلي ټوپکونه راواخیستل او په تش لاس د یوه نړۍ وال مادي زبرځواک په وړاندې ودرېدل په پټه او ښکاره یې ګوزارونه پیل کړل خو دا ځل نړۍ بله وه او لکه د انګریز ، مغل او نورو یرغلګرو په څېر زموږ مبارزینو ، غازیانو او مجاهدینو خپله ملي او طبیعي مشري نه درلوده او د نورو په لاس د جوړو شویو تنظیمونو په سیاسي چوکاټ کې پرېوتي وو که څه هم یو اسلامي ګوند د ثور تر انقلاب وړاندې په کابل کې جوړ شوی و خو دلته حالات بدل شول او په همدې وخت کې نابېره یو نظامي جنرال د پاکستان لومړی وزیر ذوالفقار علي بوټو وواژه او واک یې ونیوه.
دا جنرال ضیاءالحق نومیده او په ښکاره یې ځان یو مسلمان او د اسلامي عقیدې او مبارزې مخکښ څرګنده وه خو وروسته یې اعمالو ښکاره کړه چې بشره د انسان او کار د شیطان و.
د سیاست او د دنیا نه ناخبرو مظلومو او بې وزلو افغانانو ضیاءالحق هم لوی مجاهد او غازي ګڼلو ټولو مهاجرو میندو به ورته د هر لمانځه پسې سم لپه لپه دعاګانې کولې د ټولو زړونو کې یې ځای خپل کړی و او دومره مینه ورسره مظلومو او بې کوره مهاجرو لرله چې کابو د هر نوي زېږېدلي هلک نوم به خامخا ضیاءالحق ایښودل کېده.
جنرال افغانان خپل وروڼه بلل ، پاکستانیان یې د اسلامي عقیدې له مخې انصار او افغانان یې مهاجر ګڼل او ویل به یې چې که په افغانانو اوس جهاد فرض دی نو په موږ یې حمایت او ملاتړ فرض دی او د افغانستان روان جهاد یې په حقیقت کې د پاکستان دفاع ګڼله ، په همدغه وخت کې د جهاد سنګرونه ښه تاوده و ډېر دولتي تاسیسات،

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوستې او وسلې مجاهدینو نیولې وې او دا برى همداسې په کش کې روان و چې ولس هم د کمونیزم خلاف ، نړۍ یې هم مخالفه وه او اسلامي نړۍ هم ښه پوره خواخوږي درلوده نو ددوى ټولو مرسته د مجاهدینو سره وه او جهاد په بریالیتوب سره روان و چې جنرال ضیاء الحق ته دا برى د مجاهدینو وروروليي او اتفاق ښه ښکاره نه شو او فکر واخیست چې که د نړۍ والو همداسې مرستې او خواخوږیانې وي نو لرې نه ده چې په ځو میاشتو کې روسان تېښتې ته اړ شي میدان به پرېږدي مجاهدین او عام ولس به قدرت ونیسي او بیا به یو سم قوي او منظم حکومت رامنځ ته کړي نو دا وخت به زموږه هیلې هسې لکه د لمر وړانگو ته پر یخ لیکل وي او بس.

افغانستان به د نړۍ اتل او نازولی شي او دا ستېنگر ، لوناگان ، کروز دا موډرنې او پرمختللې ټولې تخنیکي وسلې به د دوى حکومت او ملي اردو ته پاتې شي چې بیا به یې نو دوى د مقابلې او پرتلې وړ نه وي او د پښتونستان او ډیورنډ مسله به ددوى له واک او اختیار نه وه ووځي وایي باغ چې پوخ شي باغوان یې کوږ شي د جهاد بریا ، ثمر او ظفر همدغو اندېښنو په سر واخیست او باالاخره یې د مجاهدینو د ویشلو ، تابع کولو او راخپلولو په نیت د مجاهدینو یو دوه تنظیمونه درې ځلور او اخر اووه کړل اوبه یې له سره خړې کړې ، هر یو یې من من کړ او باالاخره یې سره غوښه او جاړه کړل.

یو ځل خو یې په اصطلاح د روسانو د یرغل نه مخکې د مهاجرو ویستلو ته هم ټټر وډبولو او د تره کي سره خبرو کولو ته تیار شو خو د نړۍ والو فشار بېرته غلی کړ او خدایزده چې څه پېرل او پېرودل یې غوښتل.

د پاکستان علماو هم په ټولیز ډول د خپل حکومت مصلحت او ناروا

(c) ketabton.com: The Digital Library

پالیسي مخکې ورځله هرې مذهبي ډلې یو یو رهبر تر وزر لاندې کړ شیدې یې پرې راپرېښودې او په سپین لباس او سوچه ږیرو یې په کچه کانړو تول شروع کړ.

د مجاهدینو رهبران ډېر شول خولې او خبرې ډېرې شولې او اختلافات رامنځ ته شول د تنظیمونو ځینې قومندانان هم د پاکستان پوځ په مستقله توگه په لاس کې ونیول ، پالل یې او په شا یې ټپول تنظیم بازي او قومندان بازي هم پیل شوه او په همدې وخت کې د جهاد تر څنگ د افغانستان د قیمتي کانړو د کانونو کیندل او شخصي کیدل هم پیل شول لاجوردو ، لالونو او زمردو پسې هم نړۍ وال سوداگر راغلل او ورو ورو یې د سیمې قومندانان خپل کړل او په شمالي ولایاتو کې خپل منځي اخ او ډب هم پیل شو.

د لومړي ځل دپاره د تنظیمونو په ځینو چاپي خپرونو کې د خپل منځي جگړو خبرونه هم راغلل عام افغانان او مهاجرین یې ډېر خواشیني کړل خو د افغانستان دښمنانو به بیا ورته دلایل لټول او افغان مهاجرینو ته به یې ذهنیت ورکولو چې هغه فلانی منافق دی او فساد یې خپره ولو او بلخوا بیا په همدې وخت کې ځینو قومندانانو ته د ښوونځیو ، پلونو ، بندونو ښارونو او نورو عام المنفعه ځایونو د ورانولو او سوځولو درسونه هم ذهنا ترزیق شول فتواگانې هم ورکړل شوې ، د افغان دولت ښوونکي ، عام مامورین ، ډاکټران ، انجنیران او ښاریان د کفر ، الحاد او کمونیزم تر بیرغ لاندې واجب قتل وبلل شول او پر هر ځای د توپونو ، راکټونو ، بمونو او ځمکني ماینونو ویشتل او ینښودل جایز او روا وگڼل شول دا ډاگیزه شوه چې کاڼی به پوست نه شي او دښمن به دوست نه شي مار په لستوڼي کې ځای ونیوه او ښه په ارامه یې خپل کار کولو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په وطن مین او هوښیار افغانان چې لکه صرافان د دښمن قلپې روپۍ یې پېژندلې او په شوم غرض یې پوهېدل هغوی دمخې ترور او وژل کېدل.
کیمپونه جوړ شول د پاکستان د حکومت له خوا د افغان کمیشنرۍ په نوم د افغانانو د ستونزو د حل په پار پاکستان ځانګړي دفترونه جوړ کړل او په کیمپونو کې ښوونځي او مدرسې جوړې شوې د ښوونځیو په تعلمي نصاب کې یو نوی مضمون د نظامي په نوم ورزیات شو او ځوانانو به هره ورځ په ملکي ښوونځیو او مدرسو کې نظامي او جنګي زده کړې هم کولې د حساب او لوست په کتابونو کې هم د قلم ، کاغذ ، رنګ ، انار او مڼې په ځای د تورې ، ټوپک ، وینې ، شهید ، مرمۍ او د کارتوسو نومونو ځای ونیوه ، د دیني علومو په ساعت کې هم د هجرت ، جهاد ، شهادت او شهید د وینو د اجر او ثواب کیسې او مسلې کېدلې او ځوانان به سنګر ته هڅه ول کېدل.
چې په خندا مري نو ژړولو ته اړتیا نه پاتې کیږي په شهدو کې زهر ولړل شول د ښوونځیو پر دېوالونو ، سفري سرویسونو او ریکشو پر شاګانو به هم همدا ډول شعارونه او سپېڅلي احادیث لیکل شوي وو ، جهاد د قیامت تر ورځې دوام لري او موږ چې تر څو ژوندي یوو جهاد به کوو ، د کشمیر مظلومان به هم ازاده وو او د فلسطین خپلواکي هم خپل فرض ګڼو .
د افغانستان انقلاب د سیمې حالات هم لکه د یوه پلان شوي لیکل شوي فلم او ډرامې غوندې بدل کړل په ایران کې هم انقلاب وشو او د رضا شا پهلوي سلطنت مذهبي اخوندانو د روح الله خمیني په مشرۍ راړنګ کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغانستان حکومت لا له پخوا د ایران سره سیاسي ، حقوقي او کلتوري مشکلات درلودل ایران د هلمند په اوبو څو وارې اعتراضونه کړي وو او د دې اوبو ویش یې غوښتلو که څه هم دا سیاسي لانجه د پاچا په وخت کې د وخت تکړه او ځیرک لومړي وزیر محمد موسی شفیق په معقول ډول حل کړې وه خو بیا هم ایران ځان د اریایي لرغونو میراثونو وارث ګڼلو او د همدې کبله یې تل د افغانانو په علمي او معتبرو کلتوري لرغونو اثارو ، کتابونو ، اشخاصو او تاریخ دعوې کولې او په پټه توګه یې په افغانستان کې توکمپالې او مذهبې راپارونې کولې نو د کمونستانو د ثور انقلاب د ایران بخت هم وځلاوه او په اوبو کې یې ډېوې بلې شوې.

د افغانانو نفاق ، رذالت او شیطانت ته یې ښکاره متې رابډوهلې او د پاکستان پر خلاف یې اته جهادي تنظیمونه رامنځ ته کړل د امدادی خمیني ، مهدي ، سپاه پاسداران او ... په نومونو یې نظامي غونډونه جوړ کړل او بیا یې روزل شوي خلک افغانستان ته راولیږل ډېر افغان ځوانان یې د جنت ، حورو او مذهبي جنون په څپو کې د عراق سره د ایران د ناروا جنګ قربانیان هم کړل.

اخوندانو په یوه لاس کې دوه هندوانې ونیولې هم د روس ملګرتیا او هم د تنظیمونو بنسټګر.

روسان هوښیاران وو اوولس هېوادونه یې نیولي وو د افغانستان ګاونډ ته رارسیدلي وو خو په اویاوو کالو کې یې دا نیت نه وو چې افغانستان ته راشي ځکه چې د افغانانو تاریخ یې لوستی و او په دې پوهېدل چې دلته په نولسمه پیړۍ کې د دوی د سترګو په وړاندې انګریزان مات شوي وو ، مغلو تر هنده کابو درې سوه کاله بې غمه او ارام حکومت کړې و خو په افغانستان کې یې یوه شپه هم ارام نه و کړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

او په کلمو کې يې د بې غمۍ اوبه نه وې تودې شوې که څه هم په وحشت يې د افغانانو له ککرو منارونه جوړ کړي و او د ژونديو انسانانو نه يې د ختېو کلاګانې جوړې کړې وي خو بيا هم افغانان ورته تسليم نه شول او مغل ترې وتښتېدل ، خو هوښياره مرغۍ که نښلي نو بيا په يو وار په ډېرو لومو کې نښلي ، روسان پرچميانو وهڅه ول او ورته يې له وريځو اوښان جوړ کړل چې ټول افغان ملت زموږ سره دې مخاليفين فقط د ګوتو په شمېر دي ستاسو او زموږه د زوره نه دي او په يو څو مياشتو کې به وځپل شي د ډېرو امسا د يوه ګېډۍ ده او بس روسانو ټول ملکونه بې ټکه او بې ټوکه نيولي وو د افغانستان ګاونډي هېوادونه يې په يوه ورځ کې خپل کړي وو ، پر تاجکستان يې ګهيځ وختي بريد کړی و او په څو شېبو کې يې ونيوه ، تاجکانو ويل روسان سهار وختي راغلل او موږ لا د سهار چايونه ، نه وو چښلي نو همدا لامل و چې هر يوه به ويل چاى ناخورده جنګ نه ميشود يعنې ټول وطن يې د چايو قرباني کړ جنګ تريخ دی خو کيسې يې خوږې دي.

د روسې هوښيار ولسمشر برژنيف پرچميانو او کارمل به ذات خود دومره خر کړ چې د هغه د درواغو په خبرو لکه غر غوښه او سيند ښوروا ، نو بس راځه ، تېروتل او د سرېښتو ډنډ ته راپرېوتل.

د کمونستانو د ظلم ، نيونو او وژنو نه عام ولس تنګ او هر سړي غوښتل چې ددغه محشر نه خپل سر په سيوري کړي ځکه هم ځمکه جنګ لکه د اور تبۍ سره کړې وه او هم له پورته روسي چورلکو درانده درانده د نيپال بمونه راورول د هرات ښار يې پر سرو وينو سور کړ او د کونړ په کيراله کې يې په سلګونو خلک په يوه ورځ ژوندي د خاورو لاندې کړل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځمکه هغه سوځي چې اور پرې بل وي نو ولس اړوت چې د ډیورنډ له کرښې واوړي او ښکته پښتونستان او پاکستان ته سر اوباسي.

له ډیورنډ ښکته د افغان مهاجرینو په نومونو یو شمېر کیمپونه هم جوړ شوي وو او خیمې په کې لګېدلې وي ، که څه هم جنرال ضیاءالحق افغانان خپل وروڼه او مهاجر بلل خو د پښتنو ستر مشر د عدم تشدد باني د نوبل د سولې نړۍ والې جایزې ته کاندید او د ګاندي هم مهاله او سیال سیاستوال خان عبدالغفار خان بیا دا جنګ د روس او امریکا جنګ بللو او ویل به یې جنګ اصلا د دوو لویو قدرتونو دی خو له بده مرغه د سیالۍ او زور ازمایۍ میدان یې افغانستان دی سرونه ، کورنه او وینه زموږ تویږي او ورانیږي غرونه به موږ سوري کوو او مزې به نور خلک پرې کوي.

افغانان یې خپل وروڼه بلل او پښتونخوا یې د دوی خپل پلارنی هېواد بللو دوی یې په خپل کور کې میلمانه بلل او یوازې هغه افغانان یې مسافر او مهاجر بلل چې له اټکه ښکته اوسېدل.

پاچا خان به ویل دا پردی جنګ به ټول افغانان او په ځانګړي توګه پښتانه بې کوره او بې اوره کړي ، هره مور به بورجنډه کړي ، هره خور به بې وروره کړي ، هره میرمن به کونډه او سرتوره کړي او هر بچی به بې پلاره کړي دا جنګ به اخر خپل اصلي رنګ را اوباسي او افغانستان به په ډلو او ټپلو وویشي ، دا جنګ به د هر افغان او هر پښتون کور او دروازې ته راورسیږي او د افغان وینه او سر به بیا د یوه چرګ د وینې او سر هومره ارزښت هم ونه لري.

یو به د بل د وژلو فتوې ورکوي او مرګ به یې جایز ګڼي پاچا خان به دا هم ویل چې روسان به مات شي خو بیا به امریکا یکه تازه شي او

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیڅوک به یې نه شي رامهر کولای د نړۍ وال قدرت انډول به خراب شي او امریکا به هر څه په خپله خوښه او اختیار کوي او....
د باچا خان ویناوې لکه ملغلرې بیا وروسته شاعرانو سره وپېیلې نغمې شوې ، ترانې او سندرې شوې:

په خپل وطن کې جنګ را په سر دی
هلته هم زه مرم دلته هم زه مرم
پردی غوبل دی پردی اشر دی
هلته هم زه مرم دلته هم زه مرم
زما ګرېوان یې ریښې ریښې کړ
زما وجود یې اندام اندام کړ
پردی ټوپک دی پردی سنګر دی
هلته هم زه مرم دلته هم زه مرم
کوڅه کوڅه مې د زړه په وینو
روزانه لامبي زه ورته ګورم
ما په ما وژني کافر هنر دی
هلته هم زه مرم دلته هم زه مرم
ای نړیوالو امن دوستو
د جنګ پرستو مټ د نیوو دی
په ما قیامت دی په ما محشر دی
هلته هم زه مرم دلته هم زه مرم

څه سر به مو خوږه وم دا مهال دوه لوی کیمپونه په پېښور کې جوړ شوي وو یو د کچه کړۍ په دښته کې (اوسنی حیات اباد) او بل د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناصر باغ په وچ ډاک کې د خيمو تر منځ يو نيم د خامو خټو گټو جومات هم جوړ شوي و د سوري پل لاندې يو نيم دوکان هم جوړ شوی و او ښوونځي او مدرسې هم جوړې شوې وي.
په کچه گړۍ کې هم د تابوتونو او ترکاڼانو دوکانونه جوړ شوي وو هره ورځ به په سلگونو تابوتونه خرڅېدل او د جهاد شهيدان به په کې خښېدل د تابوتونو د دوکانونو سره څنگ په څنگ د جهادي او جنگي ترانو د کيسټونو دوکانه هم ښه په خوند کې روان وو او د جگړو ، شهادت او ازادۍ ترانو ښه بازار موندلی و ، خو د وطن، خاورې ، ليلا، گل ، بلبل ، گودر ، لونگو او عشقي شعرونو ځاي فقط د تودو سنگرنو ، غزا او جهادي ترانو نيولی و او:

ای زما وطنه د لالونو خزانې زما
ستا هره دره کې دي د تورو نښانې زما
زه يم ستا له خاورې ته زما له مينې جوړه يې
ته مې د غيرت او د پښتو رنگينې جوړه يې
ته مې د نيکه او د بابا له مينې جوړه يې
ستا زړه کې پرتې دي ټولې تللې زمانې زما
سترگې مې لوگې شه ستا د خاورو د کورونه
عقل مې ايرې شه ستا دپاره د فکرونونه
ځار شمه قربان شم ستا د غرونو نه سيندونونه
ستا هر دره کې دي د تورې نښانې زما
ستا عزت چې نه وي زه به نوم او عزت څه کړمه
ته چې خوار او ځار يې زه به خوب او راحت څه کړمه
ستا سر چې وي ټيټ نو زه به شان او شوکت څه کړمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسته به دې خاوره کړم په مينې مستانې زما
يا به دې زه سيال کړمه وطنه د جهان
يا به ستا په ښنو کړمه تورې خاورې ځان
زه به دړې وړې شم خو تا به کړم ودان
زه هغه پښتون يم تا ته يادې افسانې زما
ای زما وطنه د لالاونو خزانې زما
يا
وطن جنت نشان دی گلان په کې کرمه
په ما د ځانه گران دی گلان په کې کرمه

د خلکو د ذهن نه وتلي وو او حتي د ملي شاعر ملنگ جان شخصيت هم حالاتو د پوښتنې لاندې راوستی و چې محکوم پښتونستان او محکومو پښتنو ته يې نغمې ويلي وې او باالاخره يې خپل ژوند په همدغه لاره کې قربان کړ چې البته د پښتونستان د دښمنانو له خوا يې د سوارلۍ موټر د کابل جلال اباد په لار کې چپه کړای شو او ډريور چې خپل کور يې لا پخوا ويستی و خپل سر يې هم ژوندی ، روغ او جوړ لاهور ته وويست خو د ځينو معلوماتو له مخې هغه هم بيا په لاهور کې ناپېژاندو کسانو سمدواره ووژلو او ښايي لامل يې هم همدا و چې د ملنگ جان د وژلو کيسه رسوا نه کړي او د داود خان د غضب سبب ونه گرځي خو په هر حال د افغانستان دښمنان پخپل پلان کې بريالي شول او هغه بلبل يې د تل دپاره چپ کړ چې ويل به يې:

زه پښتون يم زما روح پښتونستان دی
بې له روحه څوک ژوندون نه شي کولی

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما خوښ د ازاد ی نام ونښان دی
اسارت زما ارواح نه دی منلی
زه پښتون یم پښتونواله مې خوښېږي
سرو مال د پښتونوالې نه خیرات دی
که مې سرې وینې په دغه لار تویېږي
زما وینې د وطن د سر زکات دی
هغه سر چې قومیت کې خاورې کېږي
خاورې نه دی تر قیامت پورې حیات دی
پتنګ کله د ډیوې نه روی ګردان دی
په ډېر فخر سره یې خپل بدن سېزلی
زما تن کې که هډوکي دي که غوښې
دغه واړه د وطن آب و دانه ده
د وطن نه به یې قربان کړم ګوښې ګوښې
هر اندام مې ددې لارې نذرانه ده
ما کې شته د پښتونوالې پوره نښې
خدای راکړې د همت ښه خزانه ده
ابی کړی راته غوږ کې دا بیان دی
که بې ننګ وي پی مې نه دي وربښلي
په کوم ځای کې چې پښتون وي لوبېدلی
که اول وي که اخر د پښتون مال دی
که سل ځله وي په وینو لمبېدلی
خو بیا هم پښتون ګڼلی استقلال دی
اکثریه خلکو پخپله ځان سېزلی
چې پښتون ورته ښودلی توره ډال دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتنو ته رب ورکړی کلک ایمان دی
له مېدانه چېرته نه دی تښتېدلی
زه پښتون د پښتون زوئ پښتونزاده یم
ټول جهان زه پېژندلی چې پښتون یم
زه ددې خاورې د غېږې پرورده یم
دغه خاوره مې لیلا زه یې مجنون یم
قربانۍ لره حاضر او اماده یم
زه مین د خپلواکۍ په ښه قانون یم
نو زما ملنګ جان دا عهد و پیمان دی
ما خپل ځان پښتونستان ته ورښلی .

په عامه اصطلاح د هجرتونو لړۍ همداسې ګړندۍ روانې وې او افغانان درګرده له هېواده وتل ځوک ایران ، ځوک اروپا او امریکا ته تلل او ځینې غریب او غوربه خلک بیا ایله دومره وو چې د ډیورنډ له کرښې ښکته پوریوتل.
عبدالمحمد جان کاکا چې هغه وخت ښه خط او بریت زلمی و او د سرو روسیانو ظلمونو اړ ویست چې په وړاندې یې ټوپک راواخلي او عملي جهاد پیل کړي خو چې پام یې شو خپل دوه بې موره ماشومان یې نیغ سترګو ته ودرېدل بیرته یې سمدستي د ټوپک راخیستو او غر ته د ختلو سوچ پرېښود او د کلي او وطن نه د وتلو په فکر کې کېوت ټوله شپه یې ښه فکر وکړ په سبا یې په خپل کور لاس تېر کړ د غریبۍ کور و خاص قیمتي او د خرڅ څه په کې نه و ټول عادي او د دهقانۍ سامان و خو بیا هم د کلونو کلونو کور او مال و پرېښودلو یې ډېر زور غوښتلو ځکه کور ته کوره کی او واده ته واده ګی نه ویل کیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

په هر حال کې خامخا دروند وي ، له ويرې يې چا ته د زړه حال هم نه شو ويلای ځکه حالات ډېر ترينګلي و او د خلقي حکومت د ظلم نه هر سړی په ويره کې و هيچا په هيچا باور نه شو کولای حتی سکه ورونه له يوه بله وېرېدل او د زړه خبرې زړونو کې امانت پرتې وي ، حکومت مخبران درلودل او ډېر خلک په خپلو خبرو نيول شوي وژل شوي او نادرکه شوي وو هر څوک له خپل سيوري وېرېده او خلکو به ويل چې نن سبا دېوالونه هم خبرې کوي.

هر چا په خپلې خولې لاس ايښی و لکه شيخ فريده پټه خوله دې بهتري ده ګنډلې شونډې ګرځېدل.

عبدالمحمد جان کاکا چې کليوالو په عامه لهجه ماجان بللو د همدې وچ کوټ د کلي مومند و او د کوټ ولسوالي يې خپله ولسوالي وه. تېر کال يې ميرمن مړه شوې وه او همدا دوه نښې ترې پاتې وې زوی ته به يې له نازه کشو او لور ته شرو ويله.

د ژمي لنډه ، تنګه او يخه ورځ وه ماجا ماشومان خپلې سپين سرې مور ته وسپارل او پخپله هديرې ته ولاړ د مېرمنې قبر ته کېناست ګرد چاپير به يې خپل ښکلي وطن ته ليدل او ژړل به يې غوږونه يې هم شک نيولي و چې به د چا د خبرو يا د راتلو ښکالو شوه ژر به يې سترګې پاکې کړې او ځان به يې غلی کړ چې لارويان يې ونهويني او د زړه په خفګان يې پو نه شي ټوله ورځ يې خپلې ځوانيمرګې مېرمنې ، پلار ، نيکونو او هديرې ته دعاوې وکړې.

مياشت مخکې کلی روسي څرخکو لوټې لوټې کړی و او د ماجا خپلوان او ډېر کليوال شهيدان شوي وو پر قبرونو يې لا شنه ګيا وچه شوې نه وه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماجا قبرونو ته کتل او هر یو یې سترګو ته نېغ ودرېده لمر په پرېوتو و د غر لمن لکه د شهیدانو هدیره تکه سره وه ماجا هر یو مخاطب کړ او په زړه کې یې ورسره پټه خدای پاماني وکړه بیا یې خپل نیکه مخاطب کړ او ویل یې تاسو خو انګریزان مات کړل خو دا ځل موږ له خپلې لمن اور اخیستی دی اوس د بلې لوې بلا په خوله کې پرېوتلو او ددې بلا ماتول ډېر ګران دي ځکه چې بیرغ یې زما د ورونو په لاس کې هم دی او دوی ورسره مله دي بیا یې ټولو ته دعا وکړه پوزه او اوښکې یې پاکې کړې لوند دستمال یې جب ته کړ او له هدیرې په سلګیو سلګیو مخ په کور ولاړ خواشینی و خو ناهیلی نه و ویل یې دلته د ډېرو زورورو ښکرونه مات او د ظلم ببرۍ یې ډوبې شوي دي د دوی غاښونه به هم مات شي ، چیرته د خدای زور او چیرته د مخلوق زور ، که غر لوړ دې خو پر سر یې لار شته ، روس به څه وي او زور به یې څه وي کلمه یې تېره کړه او کړل یې سل زامن د سپي او یو د زمري.
بس همدا روانه اونۍ لا تېره شوې نه وه چې ماجان دشپې په تیاره کې په دوو خرونو او کچرې باندې د تن جامې بار کړې او غلی د شینوارو په لورې وخوځېد د تورو غرونو او سپینو واورو مسافر شو لاره د مرګ د خطر سره ترلې وه ځای په ځای ماینونه ، امنیتي پوستې او د روسانو د ځرخکو ګزمې یو په بل پسې روانې وې ، ماجا خپل مشر زوی کشو پر خره ، سپین سرې مور یې پر کچرې او شرو یې په شا کړه کله به چې کوم یو وټوخل یا به یې څه ویل غوښتل نو ماجا به ژر ورته پر خولې لاس کېښود او خبره او ټوخی به یې په کې وچ کړ د خپلو پښو ټناکې او زخمونه یې د هیبت او ویرې د لاسه لا ښخي لیدلي هم نه وو ، ماجا د همدې سیمې سړی و نو ځکه د مړي ژوندي له کبله په سیمه کې بلد و که څه هم پر دغو کړنګونو کله نه وو تللی خو د اټکل له مخې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوهېده چې ځنګه باید له ډېورنډ کرښې ها غاړې ورواوړي بله دا چې خره او کچرې هم تر ډېره د نورو پلونو اندازه لګولای شي او خپله هم لاره سمولای شي بس دلته هم کچره مخکې او دوی ورپسې وو.

د شپو شپو مزله وروسته له کرښې واوښتل او په پوښتنه پوښتنه د ناصر باغ کیمپ ته ورسېدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریمه برخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما جان د ناصر باغ په پنډغالي کې د خیمې او ورو ورو د کوړګي خاوند شو ځینې خلک د افغان کمیشنرۍ له خوا په دفتر کې ثبت او راجستر شوي وو او د کور د شمېر په کچه به ورسره هره میاشت د وړو ، غوړو ، مالګې او تیلو مرستې کېدلې او د رسمي راشن کارډ له مخې به ورکول کېدل ما جان لا په دغو کیسو نه پوهېده سترګې یې مړې وې او غوښتل یې چې د خپلو متو له برکته یوه حلاله مړۍ پیدا کړي او لکه د انګورو تاک پر بل بار نه شي.

پېښور داسې یو ښار و چې د پاچا او ګدا دواړو بېړۍ په کې خدای پورې ایستله او هیڅوک وږی نه پاتې کېدلو.

د ما جان د پښو ټپونه لا نه وو سره ورغلي چې د روزګار په لټه کې شو وخت و او لکه برېښنا ځغلېده څه وخت وروسته کشو هم لږ را زلموټی شو او کله نا کله به یې د خپل پلار سره کار ته ملا تړله د خیمې ژوند یې هم د ختړو ، ګټو په یوه خام کوړګي بدل شو او خور یې شرو د کیمپ ښوونځي ته تلله ، ماشومه شرو ایله دریم ټولګي ته رسېدلې وه لیکل او لوستل یې هم لا سم نه شول کولای چې له ښوونځي وویستل شوه ، ما جان بل واده کړی و او دا وخت شرو په کور کې وړې خویندې او میره مور هم درلوده که څه هم د شرو میره مهربانه میرمن وه خو بیا هم وایي مور چې میره شي نو پلار هم پلندر شي د کور کارونه ډېر شول او شرو د کور میرمن شوه ، په افغانانو کې او بیا په ځانګړې توګه پښتنو کې لا تردې وخته د نارینوو تعلیم هم د صفر سره ضربېده یعنې عصري زده کړې د هیواد په کچه بېخي هیڅ وې ښوونځي او سینماګانې د خلکو له خوا سوځول کېدلې او د ښځو ښوونځي خو بیخي کفر ګڼل کېدل او د ډېر پخوا نه سوځول کېدل ان د غازي امان الله خان واکمني هم د همدوغو مشکلاتو ښکار شوه او د

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه په اصلاحاتو د کفر ټاپه ولگېده او د واکمنۍ تخته يې د سقاو د زوی په مشرۍ يوه ډله غلو واړوله.
عامو خلکو يوازې د ښځو ښوونځي بد نه بلکې د خپلو لوڼو او خويندو تعليم يې هم بد گڼلو او د شرم او پېغور کار ورته ښکارېده.
هر چا به په عامه اصطلاح ويل ښځه يا په کور ده يا په گور ، که څه هم پښتانه ټول مطلق مسلمانان دي او په اسلام کې تعليم او زده کړې ته لومړی مقام ورکړل شوی دی او د پيغمبر عليه السلام د مبارکو ويناو له مخې زده کړه په نر او ښځه لازم او ضروري گڼل شوې ده پښتانه په دين سر او ځان قربانوي خو دې مهم اصل ته يې شا کړې ده او د ښځو په زده کړه لا تر اوسه اکثره شرميږي.
عجبه يې دا ده چې د کور ، کروندې ، اوبو ، خاشاکو او ځمکو کار پرې کوي ، په لکونو لکونو ولور او دنيا پرې اخلي ، ورور او پلار يې د خپل واده او ناوې په بدل کې ورکوي ، د جرگو ، بديو ، تربگنيو او دښمنيو په ټس کې يې د مقتول کورنې ته په ډولۍ کې کېنوي خو په زده کړې يې شرميږي.
خير شرو دا وخت د وطن د دود له مخې ديارلس کلنه او پېغلوټې شوې وه ، په اصطلاح دلته تر لسو کلونو پورته جلۍ پېغله بلل کيږي ، ريباران پرې مرکې جرگې کوي او خپلو زامنو ته يې غواړي شرو هم د کلتور له مخې دا وخت بايد د يو يا دوه بچيو مور وای.
د ښوونځي همدا وروستۍ شپې وې چې يوه ورځ نابېره يوه ډله سړي د ښوونځي له يوې گوډې شوې ښځينه ښوونکې سره د ښوونځي انگړ ته راننوتل شرو او نورې جونې هم په غولي کې ولاړې وې د رخصتۍ زنگ ټنگېدلی و شرو هم لا سور لمر ته ولاړه وه ښوونکې له ترجمان سره په پښتو خبرې کولې او ترجمان په انگليسي اخته وو ، د يوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دريشي کړي کس په غاړه کې کيمره ځړېدلې وه او ګوډې ښوونکې سره يې په اشارو خبرې کولې د ښوونځي تصويرونه يې اخيستل او د کيمرې شراکا يې ختله ، بيا يې لاس پر تندي ونيوه او د بل لاس په ګوته يې هغه وړاندې جنکيو ته اشاره وکړه ښوونکې پو شوه او هغه جونې يې عکاس ته راوبللې خو ټولې رانغللې ښايي ځينې به له پرديو سړيو شرمېدلې ، ځينې به ويرېدلې او ځينو به نه غوښتل.

د پښتنو کلتور لږ سخت دی پردی نارينه حق نه لري چې د بل چا تور سرو ته اشاره وکړي او پښتنې جونې هم نه غواړي چې له يوه پردي سړي سره خبرې وکړي ، واړه ماشومان د کيمرې واله پسې وو او پرې راټول وو خو دوی لرې ولاړې وي او ښايي فکر به يې کولو چې دا پردي سړي او دا انګريز څنګه راغلی دی که څه هم دا وخت افغانستان او افغانان د نړۍ د مطبوعاتو د سر ټکي وو او ډېر ژورنالستان به کيمپونو ته راتلل خو خلک ساده وو او په هر څه ژر نه پوهېدل د ګوډې ښوونکې له اشارې سره جونې ولاړې خو شرو لا ولاړه وه چې کميره مين ورنږدې شو ، ښوونکې ورته وويل دا يو خبريال دی امريکا نه راغلی دی زموږ د ښوونځي عکسونه اخلي او بيا زموږ سره مرسته کوي ، شرو هيڅ ونه ويل او په پټه خوله يې د خپل څادر پيڅکی خولې کې نيولی و عکاس خپله کيمره له غاړې راوويسته او د شرو عکسونه يې واخيستل ورځ وه او تېره شوه شرو کور ته ولاړه پر ټوله لاره پرېشانه او ترووره ښکارېدله لکه څه يې چې ورک کړي وي يوه وېره او ترهه يې په زړه ننوتې وه ښايي له دې وريدله چې د عکس نه ورته کوم جينجال او کيسه جوړه نه شي څوک ورته پيغور ورنه کړي او د کورنۍ عزت يې خراب نه شي پلار او خپل ورور يې ټوله شپه سترګو سترګو ته کېدل او تر سبا يې سترګې پټې نه کړې که څه هم په زړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې به ورتېر شول چې تصوير يې د ښوونکې په خوښه او د خلکو په مخکې عکاس واخيست خو بيا هم پښتنې ميرمنې له تور او تهمته وېرېږي او وايي ترڅو چې رښتيا راځي نو درواغو به کلي وران کړي وي ، اکثره خلک په رښتيا هم خپل غوږ ته لومړی نه گوري که ورته وويل شي چې غوږ دې سپي يوړ نو سمدلاسه په سپي پسې ځغلي ډېر خلک د بې ځايه ننگ او غيرت قربانيان شوي دي او احساساتو يې کورونه وران کړي دي همداسې ډېرې پېښې او کيسې شرو ليدلې او اورېدلې وې نو ځکه يې ماشوم ذهن نا ارامه و او د سوداگانو سيند لاهو کړې وه خو د وخت په تېرېدو سره يې ورو ورو د عکس کيسه او صحنه له ذهنه بېخي ووتله.

وخت په منډه روان و شرو نو اوس د پلار هغه ماشومه شرو نه بلکې پېغله شوې وه او د کور په څلورو دېوالونو کې را ايساره وه ، ټوله ورځ د کور ، خويندو ، پلار او ورور په خدمت بوخته وه ، د سهار د لمونځ پسې سمدستي د انگړ جارو ، د سهار چای او د لوښو مينځل يې لومړني کارونه وو ، بيا به يې وړه وه اخکښل او د غرمې په پخلي به بوخته شوه د تندي خولې به يې لا وچې شوې نه وي چې د خيرنو کاليو پنډ او سوباړی به يې راواخسيت او د کالو په پرېولو او د سوباړي په غربولو به اخته شوه ، په همدې شپو ورځو کې ورپسې د ريبارانو جرگې او مرکې هم پيل شوې ډېر خلک به تلل راتلل او خپلو زامنو ته به يې غوښتله ، ښکلې سره سپينه او پټه خوله جلۍ وه نو ځکه له گونډيانو واخله تر خپلو خپلوانو د هر زلمي مور ورپسې وه ، په افغاني ټولنه کې د جلۍ يا په اصطلاح د خور او لور د ورکړې ټول واک او اختيار د پلار او ورونو په لاس کې وي او هر څه چې د پلار يا ورور خوښه وي هماغه به کيږي که يې ړوند ته ورکوي که يې شل ته ورکوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

که يې زوړ سړي ته ورکوي او که يې په بدل او بنې ورکوي او که يې سيند ته غورځوي بس جلۍ د څه ويلو اختيار نه لري که څه هم د وطن قانون او اسلامي شريعت پوره حق ورکړی دی چې خپل نظر څرګند کړي او خپله رايه ښکاره ووايي خو د کلتور او دود له مخې جنکۍ د پلار او ورور په وړاندې هيڅ نه وايي او په پټو سترګو د زهرو ګوټ کوي مګر دا هم دود ده چې ځينې پلارونه بيا د خپلو زامنو نه هم پوښتنه نه کوي او په خپل سر او خپله خوښه ورته په کور کلي کې جنۍ او د ژوند رشته ګوري.

ښځه يوازې په افغاني ټولنه کې بې وزله او مظلومه نه ده بلکې د نړۍ په هر ګوټ کې مظلومه ده او په ځينو پرمختللو هېوادونو کې يې هم انساني حقوق او کرامت تر پښو لاندې کيږي د يو موټې روپيو په مقابل کې يې جسم ، اندامونه او ښکلا په تجارتي اعلانونو او جنسي فلمونو کې ليلاميږي.

کله به چې کور ته نابلدې ښځې راغلې او له ورايه به مسکۍ شولې نو شرو به هم د دوی په مطلبي راتګ پوهه شوله د چايو پتنوس به يې کېښود پيالې به يې ډکې کړې او نوره به په منډه له کوټې ووتله ، څو څو وارې جرګې راغلې او ولاړې خو بله ورځ يوه بله مور راغله د شرو ميرې ته يې د خپل زوی ډېر صفتونه وکړل بس هر چا ته خپل مزی مرغلين وي ويل يې زه بيا هم راځم ، بيا هم راځم او بيا هم ، په خندا يې وويل اوس مو نو چيرې په اسانۍ پرېږدم که په پښو مې ووهۍ نو په سر راځم او که په سر مې ووهۍ نو په پښو راځم همداسې يې وکړل تر هغې لاړه او راغله چې د شرو مور يې دې ته راضي کړه چې خبره خپل خاوند ما جان ته ورسوي ما جان ته هم د سپين ږيرو جرګه کېناستله او د خپلوۍ غوښتنه يې ترې کوله باالاخره خبره دې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

راورسید ده چې ما جان جرگې ته هو وکړي خو کله کله انسان نه پوهېږي او په ځانګړي توګه افغانان بیا داسې معاملې تر ډېره په قسمت او نصیب پورې تړي او وایي که نصیب یې و نو وبه شي ماجان هم جرګې ته همداسې وویل او لږ مهلت یې وغوښت سپین ږیري هیله من شول او د بیا راتګ په نیت سره خواره شول.

بس په رښتیا هم د قسمت خبره وه څو ورځې لا نه وې اوښتې چې بل ماښام مرزا محمد راغللو ، میرزا خان تر هجرت وړاندې ماجان نه پېژندلو همدلته په کیمپ سره نږدې اوسېدل او بلد شوي وو ، ماجان د ناصرباغ په بازار سوري پل کې مېوه خرڅه وله او میرزا خان به کله کله څنګ ته ورتلو او د لمر پیتاوي ته به یې د افغانستان په روانو سیاسي حالاتو خپل بحثونه او د زړه خوالې کولې او ورو ورو سره ښه خواږه ملګري او اشنایان شول مړی او ژوندی یې سره پاللو او کله کله به یې میرمنې هم سره د یو او بل کور ته تللې.

د پیتاوي مجلس به کله کله ډېر خوږ شو او په خپلو کمونستېو کلیوالو به یې ټوکې کولې مرزا خان ویل زموږ کلي کې هغه فلاني په سپینه ږیره خدای ووهلو او ملیشه شو د خلقیتوب په مانا نه پوهیږي خپل لمونځ او اودس هم کوي او د کمونستانو ټوپک یې هم پر اوږه ینښی دی.

خیر ډوډۍ موډۍ چې وخوړل شوه مرزا خپل اشنا او ملګري ماجان ته د خپل زړه خبره په خوله وکړه مرزا خان بیا ماجان ته مخ کړ او ویې ویل ما د خپل زوی دپاره ستا په کور لاس ایښی دی او غواړم چې دا دوستي په خپلوۍ بدله کړم.

ماجان لا جواب نه و ورکړی چې هغه وویل بس چیرته چې زړه ځي نو هلته پښې هم ځي زه هم نن ستا کور ته زړه راوستی یم او ناهیلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوې به مې نه په مسکا يې وويل گوره همدلته اړوم او تش لاس نه ځم نوره دې خوښه چې خوږه راکوې او کنه خو ، ښه مېړونه په ښه نوم يادیږي په ما هم ته گران يې او هم دې کورنۍ.
غټ غټ او ماړه خلک هم دلته شته خو زه هم ستا په شان غريب سړی يم او د خپلې برستنې سره پښې غځول غواړم .
په يوه سا يې کابو يو کتاب خوږې خوږې خبرې وکړې ماجان فکرونو لاهو کړی و هغه تېره جرگه او تېر خلک يې سترگو ته نېغ ودرېدل او په خپلو تېرو ټولو کړو خبرو يې ژور فکر کاوه ، ښايي انديښنه به يې وه چې کوم جينجال ورته جوړ نه شي پښتني ټولنه کې چې يو ځل سړی هو وکړي او سر وښوروي بيا نه ، نه شي کولای په ځانگړي توگه د لور او خور په ورکړه کې ځکه چې بيا ترې بدي او دښمنيانې جوړيږي او کلونه کلونه په کې وينې تويږي پښتانه وايي که په زنځير وتړل شې نو بېرته به ايله شې خو که په ژبه او پښتو وتړل شوې بيا دې ايله کېدل نه شته ، که څه هم پښتو هم د لکه د نړۍ د نورو ژبو په شان يوه ژبه ده خو يوازې ژبه هم نه ده پښتو لکه يو قانون او يو تړون ته ورته ده چې څوک تر خپلې ژبې (ژمنې) بيا نه شي تېرېدلای يو ځانگړي قانون او مذهب ته ورته ځانگړتياوې لري او تر ژبې تېرېدل بې ننگي وي ، خو خير اخر يې چپتيا ماته کړه او خپل اشنا ته يې وويل ستا کور ودان چې زه درته سيال ښکاره شوم او په دروند نظر دې راوليدل خو د خدای بنده زما او ستا کور چا سره ويشلی دی زما اولاد خو ستا خپل اولاد دی او اختيار يې هم ستا دی که سيند ته يې غورځوې هم واک يې ستا دی او بيا يې په مسکا وويل دا ځل چې ته مطلبي راغلی يې نو هر قدم دې زما په ليمو او ترڅو چې دلته اوسېږې نو اوسېږه باڼه په سترگو نه درنيږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتانه اکثره د خپل کور او کورنۍ نه بېرون د پردیو خلکو سره خپښۍ او خپلوۍ ته په اسانه زړه نه ښه کوي او همدا لامل دی چې ان خپله گونډه هم په خپله نکاح کوي او پردیو ته یې نه پرېږدي.
خبره د ماجا وه بیا کور ته ولاړ ټوله شپه په خپل ځای کې نېغ ناست و او د شرو ځوانیمرگه مور یې سترگو ته نېغه ولاړه وه د هغې ټولې خبرې یې بیا رایادې شوې کلونه کلونه وروسته یې مړه شوې مېرمن بېرته را ژوندۍ شوه سترگو او ذهن ته یې ودرېده او خبرې یې ورسره پیل کړې هغه د ژوند وروستۍ ورځ یې یاده شوه چې د زنکدن په سلگیو کې یې ویل ما مې بچي په خدای او بیا په تا سپارلي دي پام کوه چې درنه خوار نه شي ، زما په ځای د مور مینه هم ته ورکړه او د بې مورۍ د سوځنده لمر نه یې سر په سیوري ساته کنه اروا به مې درنه خفه او ناراضه وي.
همدا ذهني او خیالي مکالمه یې د شرو د مور سره کوله سوچونو په سر اخیستی و اسویلي یې ویستل او ویل یې لور غریبه په خپل کور کې هم پردۍ وي او په خپل کور کې د بل چا امانت وي کاش خور او لور په کور کې د ساتلو وای خو افسوس چې نه دي بس سل زړونه یې خپل کړل او د شرو د ورکړې پرېکړه یې وکړه په رښتیا چې وایي سل یې غواړي او یو یې وړي بس د شرو نصیب هم د خپل پلار د اشنا د نالیدلي او نا کتلي زوی رحمت گل سره وتړل شو.
د مړي او ژوندي خبر ببخي ژر خپرېږي د شرو د کوژدې خبر هم د سترگو په رپ کې ډنډوره شو شرو هم خبره شوه لاسونه او پښې یې وریږدېدلې کوټې ته ولاړه کټ کې پرېوته او ځان یې بړستنو کې پټ کړ.
پښتنې پېغلې اکثره لکه د شرو په څېر د خپلې کوژدې او ورکړې زیری

(c) ketabton.com: The Digital Library

یا غرِ ناڅاپي اوري بیا د حیا او یا د غم له امله ځي او ځان دوه درې ورځې د خپلې کورنۍ د غړو له سترګو پنا کوي او که کومه پېغله خبره وي او رضایت یې ښودلی وي نو بیا یې مینډې او خویندې په ټوکو تنګوي او ورته وايي:

پېغلوټې غرِ د کوژدې واورېد
په سترګو ژاړي زړه کې ګوړې ماتوینه

شرو د بړستنو لاندې ژړل او په سوچونو کې یې د رحمت ګل خیالي انځورونه جوړه ول ډېر سوچونه یې وکړل خو رحمت ګل یې خیال ته رانغلو د ماشومتوب او د ښوونځي ټول وختونه یې له ذهنه تېر کړل خو بیا یې هم رحمت ګل په کې راپیدا نه کړ فقط د رحمت ګل صفتونه یې د هغې د خپلې مور له خولې اوریدلي وو چې ددې میرې ته به یې کله کله کول او د شرو تر غوږ به یې رسول.
خیر چاره نه وه له څو ورځو وروسته له کوټې سرټړلې راووته ، سترګې یې سرې او سترغلي یې پړسېدلي وو.
د سترګو رپ کې کلونه تېر شول شرو د رحمت ګل میرمن او د لورګانو مور شوه ، د خوار برخه په هند کې هم خواره وي شرو د پلار د غریب کور نه د مرزا غریب د کور میرمن شوه ، رحمت ګل د خپل مشر ورور شمشاد سره نوکر و او د پېښور ښار د صدر په نوتیه کې یې د ډوډۍ پخولو تنور و رحمت ګل تکړه او د کار سړی و خو د غریبۍ دې رنګ ورک شي د ګل په شان انسان بدرنګ کړي هو دوی غریبان وو خو د عزت او وقار خاوندان و د رحمت ګل پلار به هر وخت په ویاړ د خپل جهاد کیسې کولې او په ویاړ به یې ویل چې روسان د دنیا ستر طاقت

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی خو په موړ یې زور ونه رسید دا ځکه چې د زمري کور بې هډوکو نه وي دلته لا د پخوانیو یرغلگرو ککرۍ پرتې دي .
مرزا خان د سپین غر په لمن کې یعنې تورې بوړې ته څېرمه زېږېدلی و او دا هغه ځای و چې روسانو د خپل ټول طاقت سره سره ونه شول کولای چې د یوې شېبې دپاره یې له مجاهدینو ونیسي.
دلته لوړ غر او ژورې څمڅې وې د ځایي مجاهدینو تر څنگ دلته د اسلامي نړۍ نور مجاهدین هم مېشت وو د عربو مجاهدینو او د القاعده تنظیم مشر عرب ملیونر اسامه بن لادن هم همدلته مېشت و چې تر روسانو وروسته بیا د امریکایانو د زور ازمایلو ځای هم شو او دراندده درانده بمونه یې پرې وویشتل .
لکه څنگه چې مخکې هم یادونه وشوه اسامه بېخي ځوان دوه ویشت کلن و چې د خپل شاهي دولت نه د قدس او د فلسطینیانو د مظلومیت او ننگې په سر مرور او بیا د سعودي د شاهي نظام مخالف شو همدا مرورتوب او مخالفت یې ورو ورو په یو ډول کرکې او عقدې بدله شوه او هماغه و چې خپل هېواد یې پرېښود ، تر افغانستان دمخه په سوډان کې و او همدا وخت و چې نیروبي او دار السلام کې په امریکایي تاسیساتو د بریدونو تور ورپورې شو نوم یې تور شو خو د همدې تور نوم سره له سوډان لکه د بېدیا مرغه افغانستان ته راورسېده او دلته رباني ، احمدشا مسعود او نورو رهبرانو او قومندانانو ورته هر کلی ووایه ځکه چې ډېر شتمن و لکه لنگه غوا هر چا لوشلو او خپلې کاسې یې ترې ډکولې د اسامه دپاره هم طلایي چانس و د بخت ستوری یې وځلېد او د افغانستان په جهاد کې لا د لوی نوم او شهرت خاوند شو او په ټوله نړۍ کې یې خواخوږي وموندل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خیه خبره د رحمت گل وه نو هغه به هم کله نا کله د خپل پلار کیسې خلکو ته کولې او په همدې غرور به یې بریتې تاوه ولې.
رحمت گل اوس هاغسې لکه د گوتې غمی نه و ځواني یې رنځوری خوړلې وه د رحمت گل رنگ ورځ تر بلې خرابېده او د رحمت سره سم د شرو رنگ هم تگ ژېړ او زبېښلی و خپل رنځور خاوند ته ځورېدله ، د رحمت ورور شمشاد خپل رنځور ورور ډېر وگرځولو خپل موټرسایکل یې هم د هغه د سر خیرات کړ د درملنې دپاره یې خرڅ کړ او د ورور علاج یې وکړ همدا د پرېشانې ورځې وې او دوی ورسره لاس او گریوان وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلورمه برخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بس بنده حیران خدای مهربان په خړپړ کورګي کې ورکه او پټه شرو دا وخت د نړۍ پر مخ لکه روښانه لمر او د څوارلسمې سپوږمۍ ځلېدله د ټولې نړۍ خلکو يې دمظلوميت او ښکلا نه ډک تصوير ته کتلي وو په لکونو انسانانو ددغې مهاجرې ښاپيرۍ په حال اوښکې توې کړې وې خو شرو لا د دنيا له حاله نه وه خبره او نه يې دا په خوا او خاطر کې ګرځېدل چې ددې هغه ساده باده تصوير دې لا چا ليدلای هومره هم وي.

لکه مخکې مې چې هم ياده کړه د کارمل پرلپسې تېروتنو سياسي شدت او زور زياتي د مجاهدينو صفونه نور هم قوي کړل او هر سړی يې د ټوپک او کوتک راخيستلو ته اړ کړ ښوونځي او زده کوونکي هم په سياسي مارشونو او جلوسونو بوخت شول او د زده کړې کچه ورځ تر بلې خرابه شوه ځوانان شاګردان د ځوانانو سازمان ته په زور جلبېدل او ماشومان د پيش اهنګانو په نوم د ماشومانو سازمان ته بلل کېدل او بيا به ورته د سازمانونو د استادانو له خوا سياسي درسونه او د موسيقۍ زده کړې ورکول کېدلې په زرګونو يتيمان ماشومان يې د پرورشګا په نوم روسي ته درګرده ليږل او هلته به يې د نورو زده کړو تر څنګ د کمونيزم او سوسياليزم فلسفي او د لينين افکار لوستل همدې وخت کې جبري عسکري هم رامنځ ته شوه د دولسم ټولګي هلکان به د فراغت په وروستۍ ورځ نيول کېدل او عسکرۍ ته به سوق کېدل بيا به د جنګ لومړيو کرښو ته لېږل کېدل او په دې ډول پوهنتونونه ورو ورو تش شول مسلکي زده کړې هم پيکه شوې ، د حربي زده کړو ارزښت او حيثيت هم را ټيټ شو او د څو کلونو په ځای فقط يو څو اوونيو او يو څو کورسونو ته خبره راغله د مسلکي پوليسو او صاحبمنصبانو په ځای غيرې مسلکي او ماشيني توليد ډېر شو او د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماشيني صاحبمنصب او ماشيني ضابط اصطلاح په عام ډول په همدې وخت کې رامنځ ته شوه د عسکرۍ لومړۍ د مکلفيت دوره هم دوه کاله شوه او بيا دويمه جبري دوره هم رامنځ ته شوه چې زوړ او ځوان يې نه ليده او هر سړی به نيول کېده او نېغ به د جنګ کرښې ته ليږل کېده.

همدې کارونو د کارمل د حکومت پانه هم ژېړه کړه او پښې يې سستې شوې بل خوا روسانو ته هم د کارمل اصليت څرګند شوی و او پوهېدل چې کارمل دوی تېرويستي دي په لېټۍ يې اخته کړي او په حقيقت کې يې د ټولو سياسي تېروتنو او ضعف لامل ګڼلو.

د تېرو ناکامو تجربو په نتجه کې روسانو دا غوره ګڼله چې نوموړی له واکه لرې کړي او په ځای يې کوم بل داسې کس چې مسکو ته د باور وړ وي نصب کړي همدا و چې ډاکټر نجيب الله رامنځ ته شو او د ملک جمهور ريس شو نجيب له دې مخکې د کمونيسټ ګوند يو پخوانی او شعوري غړی و تر جمهوري رياست مخکې د خاد (خدامات امنيت دولتي) ريس و او د خاد ارګان روسانو ته تر هر څه مهم ځکه و چې د استخباراتي معلوماتو مرکز و او همدې ارګان د روسانو او کمونسټانو په زرګونو مخاليفين نيولي ، وژلي او ژوندي جاړ ورک کړي وو. خو بيا هم ډاکټر نجيب الله هوښيار و او د ډېرو تجربو سره قدرت ته راغلو هغه تېروتنې او ظلمونه چې تر دې دمه مخکې شو وو او نتيجه يې د نورې بدبختۍ سبب ګرځېدلې وه هغه نجيب تکرار نه کړل بلکې حقيقت يې درک کړ په شيدو سوی و نو ځکه يې مستو ته هم پوکې کولو همدا لامل و چې نجيب پو شو چې دوی څومره بې شمېره تېروتنې کړي دي نو د همدغو تېروتنو د جبيرې او رغونې په پار يې په اساسي قانون کې بدلون را منځ ته کړ ، سياسي فضا يې يو څه له

(c) ketabton.com: The Digital Library

انحصاره وویسته او نسبتا ډیموکراسي یې رامنځ ته کړه هغه شعارونه چې به پخوا د جنگیالیو به وړاندې ورکول کېدل بند او بدل شول اشرار (مجاهدین) مرور او غولېدلي وروڼه وبلل شول ، د ملي روغې جوړې تگلاره جوړه شوه ، ټول مخالیفین د خبرو میز ته راوبلل شول، پخواني پاچا محمد ظاهر شا ته د منځگړتوب غړ وشو د ځینو معدله تنظیمونو (پیر او حضرت) سره هم پټې او ښکاره اړیکې ونیول شوې په نړۍ واله کچه د ژنیو تړون لاسلیک شو چې له مخې یې روسانو ته د وړو پوزه ورجوړه او د وتلو لار یې هواره شوه او ووتل.

د خلق دیموکرات گوند د وطن گوند په نوم بدل شو ډېر نور بدلونونه او نرم چلند رامنځ ته شو د وطن غږ په نوم د کابل راډیو مهاجرو ته ځانگړې خپرونې پیل کړې ، جرگې او مرکې پیل شوې او ډاکټر نجیب هم خپله وینا په بسم الله او د قران کریم په ایاتونو پیل کړې خو بس له بده مرغه وخت تېر و او دوی د کفر ټاپه خوړلې وه گونډیانو تک سره کافر کړي وو هر څه قراني ایاتونه یې چې وویل اوبه له ورخه تېرې وې او د دوی تېر وخت یې جبیره نه کړای شو پر تندي یې داغ پاتې شو د ژنیو مذاکراتو ته تنظیمونه پرېښودل شول او د سولې بهیر گونډیانو سبوتاژ کړ ځکه چې د تنظیمونو صورت خپل و خو واک یې د بل و.

نجیب چې د تنظیمونو پردیپالي او خپل منځي جنگونه لیدل نو په وار وار یې ویل چې تاسو ټول یو اتفاق شئ او یو کس (مشر) رامخکې کړئ چې زه ورته قدرت وسپارم او کنه نو زما په تگ سره به ستاسو خپلې وینې تویې شي او لکه لړمان به پخپله یو بل وخورئ کابل به تاسو پخپله پخپلو وینو ومینځئ ، تنظیم جنگي ، قوم جنگي او مذهب جنگي به پیل شي او کورنی جنگ به هر څه تبا کړي نجیب دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځکه ویل چې تر دې دمخه د تنظیمونو ټولو مشرانو په بیت الله شریف کې قسم کړی و چې نور به سره متفق یوو او نفاق به نه کوو خو د بیت الله شریف نه تر راګرځېدو سمدواره بیا خپل منځي جنګونه پیل شول او مسلمانان اندېښمن شول.
د وطن غږ راډیو به ټولو مهاجرینو ښه په مینه اورېدله او د وطن خوږو نغمو ته به یې اوښکې تویولې:

دا زموږ زیبا وطن دا زموږ لیلا وطن
دا وطن مو ځان دی دا افغانستان
دا وطن دی ځان زموږ دا وطن ایمان زموږ
وایي په خاپوړو کې داسې ماشومان زموږ
دا مو د بابا وطن دا مو د دادا وطن
په موږ باندې ډېر ګران دی دا افغانستان
ځار یې د سیندونو شم ځار یې له ډاګونو شم
ځار یې د خوږونو شم ځار یې د دې غرونو شم
دا زموږ اشنا وطن درمل او شفا وطن
زړګی مې پرې روښان دی دا افغانستان

د وطن غږ راډیو غږ ډېر خوږ او رسا و، ورو ورو یې په مهاجرو اغیز ډېر شو نو په همدې وخت کې د اسلام اباد چارواکو هم د وطن غږ راډیو اغیز په مهاجرو کې څرګند ولید او اړ وتل چې په پېښور راډیو کې د تنظیمونو سیاسي مبصرینو ته هم وخت ورکړي او هر ماښام د افغان حکومت په وړاندې تبلیغات وکړي او په دې ډول د مهاجرو پام او وخت د تنظیمونو مقررینو ته راواړه وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تنظیمونو ته د نجیب پانه هم ژیړه ښکارېده او ویل یې چې دا هر څه له وېرې وایي دا کلمې ، ایاتونه او موعظې له وېرې او منافقته کوي کنه نجیب خو شعوري ملحد و او کلونه کلونه یې د اسلامي شعایرو خلاف مبارزه کړې ده.

په ټولیز ډول د هجرت په فضا کې د مولانا مودودي او علامه اقبال لاهوري مفکورې او فرمودې د ټولو په ذهنیت کې ورځ‌ای شوې وې د بېلګې په توګه یو شعار دا هم و چې:

هر ملک ملک ما است

که ملک خدای ما است

ځینو رهبرانو به هم کله نا کله په خپلو ویناګانو کې ویل چې په اسلام کې برید او سرحد نشته.

لنډه دا چې اسلام اباد هم د نجیب پرځول غوښتل او هم یې نه غوښتل په دې معنی چې نجیب یې نه شو زغملای خو پرځولو یې هم ځکه نه چې د جنګ ختمول یې نه غوښتل او د بیزو پرهر یې ترې جوړولو.

یو ناکام پلان خو دا هم و چې افغانستان وویشي په همدې هیله یې یوه جنګي طرحه جوړه کړه او تنظیمونه یې وهڅه ول چې د جلال اباد تاریخي ښار ونیسي او د تنظیمونو د سیاسي اړیکو او خبرو اترو یو مرکزي ځای شي په یو دولت او یو هېواد کې بل دولت او بل هېواد جوړ کړي یو بام او دوه هواوې او د جنګ په اوږدېدو ورو ورو یو ملک په دوه برخو وویشي یعنې د تنظیمونو اسلامي افغانستان او د نجیب کمونستي افغانستان او په عینې حال کې د هغه خوب تعبیر هم لږ لږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

رښتیا کړي چې ویل به یې افغانستان زموږ پنځمه صوبه ده ګیدړ تر لمر ختلو پورې ښه خوشاله وي خو د جلال اباد ناکامه خونړي جنګ ډېر ناهیلي کړل او ټول خیالات یې لکه پر اوبو نقشې ګډ وډ شول ، په زرګونو عسکر ، جنګیالي او د جلال اباد عام ښاریان د ړندو راکټونو قرباني شول ، د جلال اباد ښار چې د انار په شان له خلکو ډک و تش شو یوازې سپي او پیشوګانې به په کوڅو کې لیدل کېدلې حتی مرغان هم د میزایلو ، توپونو او راکټونو له وېرې له ښاره وتي وو.
بس هره خوا افغانان لکه پسونه قرباني شول ډاکټر نجیب په خپله جلال اباد او د جنګ لومړۍ کرښې ته راغلو د جنګ د اعلی سرقومندان په توګه ثمرخیلو ، سرخ دېوال او کان او کترغي ته هم راغلو هر عسکر یې په شا وټپولو او ورته یې وویل ته ددې وطن قهرمان یې چې سر بایلې او وطن ساتې زه هم وایم چې یا وطن یا کفن ، بیا یې عسکرو ته وویل تاسو پوهیږئ چې تاسو د اټومي طاقت سره په جګړه کې یاست مخامخ مو خپل وروړ دښمن رامخکې کړی دی او شا ته یې د نظامي خریطې والا ټول پردي جنرالان دي همدا و چې په سنګرونو کې عسکرو نه زمریان جوړ شول او د پاکستان ښکاره یرغل یې په شا وتمبولو.
تر دې مخکې پاکستانیانو د نجیب په ضد ډېر منفي تبلیغات کړي و او ویل به یې چې د روسانو تر وتلو وروسته نجیب یوه ورځ هم حکومت نه شي کولای مګر د جلال اباد جنګ او د نجیب بریا نړۍ هم حیرانه کړه لکه څنګه چې مې مخکې وویل د جلال اباد خونړي جنګ نجیب او د هغوی دولت ته هم روحیه ورکړه مورال یې بېرته غښتلی شو سر ورکوو سنګر نه ورکوو شعار یې رښتینی شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو بیا هم دښمن ارام کښېنه ناست او په داخل کې یې شرارت پیل کړ د دفاع وزیر شا نواز تڼی یې په تنظیمونو خپل کړ او د نجیب په وړاندې یې کودتاه وکړه هغه هم ناکامه شوه او خلقي شا نواز هم شمشتو ته پنا یوړه خو د وخت په تېرېدو د ځینو نورو اختلافاتو له مخې ځینو ملګرو یې د داخل نه د نجیب حکومت کواکه کړ او باالاخره یې پښې وښوېدې د ثور اومې ته د پای ټکی کېښودل شو او له څوارلسو کالو وروسته په اتم د ثور کابل ته له هر لوري جنګي ډلې وردننه شوې د ارګ په نیول مسابقې او د قدرت جنګ پیل شو ، که څه هم تر دې دمخه په اسلام اباد کې او د اسلام اباد د حکومت له خوا نتظیمونو ته د عبوري او د موقت دولت تشکیل جوړ شوی و او هر څه یې په تنظیمونو ویشلي وو خو بیا هم په ونډو او غنیمتونو سره وران وو او یو بل یې نه شو سره زغملای اور بل او درز غوبل پیل شو.

د ډاکټر نجیب الله وړاندوینې او ټولې ویناوې ورو ورو رښتیا شوې.

د پاکستان د لومړي وزیر نواز شریف او بینظیر بوټو ټولې هیلې پوره شوې ملي اردو دړې وړې شوه افغانان بې پته او بې کوره شول ټولې موډرنې او پرمختللې اسلحې پاکستان ته یوړل شوې ، ټانګونه اره شول ، جنګي الوتکې او څرخکې کباړ او پاکستان ته یوړل شوې ، موزیمونه او پخواني تاریخي اثار لوټ شول ټول بیت المال چور او غنیمت شو ، قومي او مذهبي جنګ هم زور واخیست تاریخي حیثیت او اسلامي ارزښتونه خاورې شول او ان تر دې خبره را ورسېده چې د ازهر استادانو به د خدای د وحدانیت په مثال کې ویل که چیرې خدای سره شریک وای نو هره ورځ به د دنیا په نظام کې داسې بد حال وای لکه په کابل کې چې د تنظیمي رهبرانو تر منځ دی.

ملک میدان شو او چور چپاول پیل شو هر چا به د څوارلس کاله جهاد

(c) ketabton.com: The Digital Library

دعوې کولې او هر څه يې چې زړه غوښتل هغه يې کول د کابل خلکو چې د تنظيمونو جنګياليو ته کتل نو ويل به يې چې پنچ بنای مسلماني امروز در کابل عبارت است از پکول ، ريش ، چادرک درگردن ، کلاشينکوف و چهارده سال جهاد ، بس په دغه بڼه خلکو هر څه کولای شول ، کمونستانو په وحشتونو کې انتها کړې وه خو ددې ټولو بې انتها وحشتونو سره سره يې د چا ناموس ته لاس نه وو وروړی خو د رباني په دوره کې رباني ډېرو عامو خلکو ته په عريضو وليکل چې

قومندان صيب فلاني!
منکوحه عارض را به عارض تسليم دهيد.

او پېغلې ناهيد خو د خپل عزت د ژغورلو په خاطر ان ځان له ځلورم چت نه راګوزار کړ او شهيده شوه همدارنګه په لويو او وړو لارو کې قومندانانو پاټکونه (زنځيرونه) واچول د ټرانسپورټ او حق العبور په نوم عام خلک او مسافر چور شول د کابل جلال اباد پر لويه لاره هم بې شماره زنځيرونه واچول شول او حتي د زرداد پاټک خو نړۍ وال نوم هم خپل کړ ، زر داد يو قومندان و او د يو انسان نه يې سپی جوړ کړی و په سروبي کې يې زنځير اچولی و خلک او مسافر يې داسې ويرولي وو چې له سروبي به په شش کلمو او دعاګانو تېرېدل.
د همدغه جناياتو په هکله په خپله يو سپين ګويه رهبر د خپل زړه درد داسې بيان کړی و:

شيطان ترېنه جوړيږي چې انسان شي کوڅه ډب
ياران شي ترې بېزاره چې ياران شي کوڅه ډب

(c) ketabton.com: The Digital Library

نن دلته سبا هلته کله سم شي کله کوږ شي
سم جوړ شي منافق چې مسلمان شي کوڅه ډب
نوکر د استعمار شي خپل ملت په نورو پلوري
د کوم هېواد چې پوه ملي ځوانان شي کوڅه ډب
وبا شي قام کې گډه د ژوندون بېړۍ چپه شي
د چا چې ملایان او واعظان شي کوڅه ډب
وطن ساتلی نه شي په چوکۍ چې کړي جنگونه
گیدړې ترېنه ښه دي چې زمریان شي کوڅه ډب
د هرې کوڅې سپی شي د هر چا ډول ته به ناڅي
ځان پلوري په پیسو چې ماموران شي کوڅه ډب
پرون یې د خلقیانو نن زموږ به مداحي کړي
چې کله شرمېدلي شاعران شي کوڅه ډب
وجدان ترې گډه واخلي لیاقت یې رزالت شي
کم سیالو نه کم سیال شي چې سیالان شي کوڅه دپ
خالصه خیر دې غواړه چې شپې ورځې دې ترخېږي
که غله شي مجاهد او رهبران شي کوڅه ډب.

بس هغه څه وشول چې زموږ په پنځه زره کلن تاریخ کې مخکې نه و شوي همدغو خبرو ولس تنگ کړ او د دوی د ظلم په پایله کې بل نوی سیاسي بدلون د طالب په نوم راغی طالبان چې اکثره ځوانان او د اسلامي مدرسو شاگردان وو د شریعت ، عدالت او امنیت شعار یې پورته کړ او ورسره جوخت دا تبلیغ هم روان و چې طالبان د پخواني پاچا محمد ظاهر شا لښکر دی او قدرت بېرته پخواني پاچا ته سپاري ، پخوانی پاچا چې دا وخت په روم کې اوسېده او همیشه به د سختې او

(c) ketabton.com: The Digital Library

بدې ورځې په وخت کې د هغه نوم لاندې باندې کېده او د ولس د هیلو اخرنی شخصیت و چې تر دې دمه یې لاسونه پاک او د چا پر وینو سره نه و بدې ورځې راخیستي ولس هر وخت غوښتلو خو تنظیمونه یې ډېر سخت مخالف وو او ان ځینو مشرانو به یې ویل چې ظاهر شا به په دوه حالاتو کې بېرته راستنېږي یا به موږ نه یوو مړه شوي به یوو او یا به زموږ عقیدې خرابې شوې وي.

اخر هم داسې وخت راغلو چې حامد کرزي سپین ږیری محمد ظاهر شا بېرته وطن ته راوست بیا پخوانۍ خبرې نورې وي هغه سترګې بدلې شوې وې ټولو ورته میلمستیاګانې وکړې او ښه یې ونازولو. په هر حال د طالبانو غورځنګ هم د محمد ظاهر شا د نوم او شخصیت نه ښه پوره ګټه واخیسته او تورې شپې راخیستی ملت یو ځل بیا د سیاسي تبلیغاتو قرباني او ښکار شو.

د طالبانو اسلامي غورځنګ لومړی د افغانستان پخوانۍ پلازمینه او تاریخي ښار قندهار له تنظیمي قومندانانو ونیوه او هلته یې ښه پوره امن او امنیت راوست او ورو ورو یې نور ولایتونه ونیول او تر کابل ورورسېدل دا داسې وخت و چې طالبانو په خپلو سیمو کې بیخي امن راوستې و عام ولس د ظلم ، چور ، تالان او بې امنۍ نه تنګ و اوبو اخیستی وایي زګ ته هم لاس اچوي نو ځکه یې طالبانو ته ښه راغلاست وایه او د امن په ارمان وو په همدې وخت کې د تنظیمونو ځینې هغه قومندانان چې په کورنیو جګړو کې نه و جنګیدلي هغوی هم د دوی سره یو ځای شوي وو او لښکر یې پیاوړی شوی و.

که څه هم د طالبانو د اسلامي امارت غړیو او چارواکو دا تحریک خود جوشه ملي غورځنګ بللو او ویل یې چې موږ پخپله د ظلم په وړاندې پاڅون وکړ خو اسپ چې شړېږي د موږي په زور او د غشي پسې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیندی زور وي ددې خبرو شاته نورې خبرې هم وې شینی په پټه نه خوړل کیږي. هیچا فکر نه کاوه چې داسې یو منظم تحریک او خوځښت دې په داسې حساسو شرایطو کې پخپله رامنځ ته شي او بیا دې دومره قوي شي چې د روس سره جنګېدلي تجربه شوي او تغذیه شوي قومندانان او رهبران دې داسې په اسانه لکه د شنو نصوارو ګپه کړي ددې تحریک بنسټګر هم د اسلام اباد د کورنیو چارو وزیر او په خټه پښتون هماغه سړی یعنې نصرالله بابر بلل کېده چې د داود خان په وړاندې یې د تنظیمونو ځینې قومندانان او رهبران د پېښور په بالاحصار کې میلمانه کړي وو قصاب په رښتیا چې هیڅ اشنا نه لري .

په ښکاره ډول دا خبرې هسې د خلکو په سترګو کې د خاورو اچول و خو ددې تحریک د ظهور او جوړېدو ډېر نور لاملونه هم و لکه تنظیمونه کورني جنګ مفسدین کړل ټول کورنی او نړی وال باور یې بایلود د نړۍ د مسلمانانو د کرکې وړ وګرځېدل او اسلام اباد ورسره بوخت رسوا او بد نام شو هغه رهبران او قومندانان چې ارتجاعي خواص یې درلودل د ایران ، روسې ، اروپایانو او هند سره نږدې شول لکه د وریجو مۍ هرې خوا ته ورغړېدل د اسلام اباد اغیز پرې لږ شو او داسې نور ډېر لوی لوی لاملونه نو ځکه یې د وهلو دپاره دا نوی تحریک راپیدا شو.

د تحریک غړي هرې خوا ته د سپینې جنډې او د خدای کتاب په لاس ولاړل د کورني جنګ نه ستړي شوي ولس ورسره بلې جګړې ته زړه ښه نه کړ او هغه قومندانان چې د پاکستان د استخباراتو مشر جنرال حمید ګل به ویل چې دوی زما نه هم ډېر او کلک پاکستانیان دي هغوی یې ملاتړ وکړ او له پکتیا یې تر ننګرهار ، لوګر او د کابل تر

(c) ketabton.com: The Digital Library

دروازو ورسول او ان ارگ ته ننوتل او د کابل د عامو خلکو په اصطلاح د برهان الدین رباني د شر او فساد د سلطنت ټغر ټول شو.

په همدې لومړۍ ورځ یې د ملګرو ملتونو د دفتر نه پخوانی ولسمشر ډاکټر نجیب راوویست او ویشتل شوی جسد یې ورته د وورور سره یو ځای د اریانا په چوک کې راوځړولو ، ټولو وزارتونو او ولایتونو ته ملایان او قاریان سرپرستان وټاکل شول د ښځو او جونو ښوونځي وتړل شول او د هلکانو ښوونځي او پوهنتونونه هم کم رنګه شول ، د کابل او ولایاتو راډیوګانې د شریعت غږ په نوم ونومول شوې ، موسیقي بنده شوه نعتونه ، زمزمې او ترانې پیل شوې ټلویزیون هم بند شو او د ټولو ارګانونو ښځینه مامورینې د تنخوا سره په کور کېنول شوې .

د شریعت نفاذ او د اسامه بن لادن خبرې پلمه شوې او امریکا په نړۍ واله کچه په افغانستان اقتصادي او سیاسي بندیزونه ولګول که څه هم د طالبانو د راتګ او واک نه دمخه ټوله نړۍ د افغانستان له اپینو او د یروینو له عذابه تنګه وه او د ملګرو ملتونو له لارې په لکونو ډالر د کوکنارو د کر د مخنیوي په خاطر افغانستان ته راتلل خو د کوکنارو کر نور هم پسې ډېر او دود شوی و د طالبانو د تحریک امیرالمومنین ملا محمد عمر فقط یو فرمان صادر کړ د کوکنارو کر یې حرام او بند اعلان کړ د همدې فرمان سره د کوکنارو کر چورلټ بند شو او اپین لکه د مرغۍ پۍ هسې یو خیال شو خو نړۍ وال بندیز لا هماغسې پاتې و اسامه بن لادن او د ښځو حقوق د هر خبر سره جوخت جوخت یادېدل.

د قتلونو او غلاګانو ګراف هم صفر شو ، له لویو او وړو لارو یومخ زنځیرونه او پاټکونه ورک شول او مسافرو دشپې او د ورځې پرته له کومې وېرې او ترهې له نغدو افغانیو او اسعارو سره تګ راتګ کولو خو

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا هم له اسلام اباد او متحده اماراتو پرته بل هیڅا دا اسلامي امارت په رسمیت ونه پېژنده ، برهان الدین رباني د تاجکستان په کولاب کې ناست و او د ارگ اجرات یې کول ځان یې د افغانستان رسمي سلطان او ریس جمهور گڼلو او د روسانو رسمي ملاتړ ورسره و.

په همدې وخت کې افغان ولس غوښتل چې روسانو نه د برید او تېري په بدل کې جنگي غرامات او تاوان وغواړي نړۍ وال فشار پرې واچوي او تاوان ته یې اړ کړي حتی د اسلامي حزب مشر مولوي محمد یونس خالص خو دا هم وویل چې موږ به د روسانو نه د حفیظ الله امین د وژلو پوښتنه هم کوو خو بس کورنیو جگړو او د برهان الدین رباني دریځ غرامات په غنیمت بدل کړل روسانو ورته بې خړته جعلي افغانۍ چاپ او په کانټېرونو کې یې رالېږلې .

تر دې چې د امریکا په تاسیساتو ناڅرگند بریدونه وشول امریکا القاعده او اسامه چې لا له پخوا د ټیکي سر و تورن کړ او په افغانستان د برید په ټلواله کې ناټو هم ورغاړې وته د شمالي ټلوالې ټول تښتېدلي رهبران او قومندانان بیرته په شا وټېول شول او د پنټاگون په زور کابل ته راوستل شول لکه څنگه چې مخکې هم یادونه وشوه حامد کرزی ارگ کې کېښنول شو او د طالبانو اسلامي امارت په مقاومت د خرپ او ترپ په جگړو اخته شو او اوسپنه په اوسپنې ماته شوه.

طالبانو د خلکو په شخصي ژوند کې د مداخلو په شخصي سلیقو کې د تجاوز او په ملي او تاریخي مسایلو کې د بې غورۍ له مخې خلک ډېر تنگ کړي او ناراضه کړي وو ، د بامیانو د بتانو ماتول او په شمالي کې د شنو باغونو سوځول ډېرې لوې تېروتنې وې چې ولس یې حیران

(c) ketabton.com: The Digital Library

او ناراضه کړی و نو ځکه د امریکا د بریدونو په وخت کې یې ولس ننګه ونه کړه او له میدانه غرونو ته شول.

دوه زرم کال و او همدا شپې ورځې بیا هم افغانستان د نړۍ د خپرنو د سر ټکی و خو د هغه پخوانیو شپو ورځو په څېر د خوشالۍ او خوښۍ خبرونه نه وو لکه مخکې چې وویل شول تنظیمونه بریالي شوي وو کابل او ټول وطن یې نیولی و کمونیزم زوال شوی و خو دوی د شکر پر ځای د نعمت کفران کړی و او د خپل منځي جنګ د لاسه یې بیرته هر څه بایللي وو د قدرت سره سره یې تاریخي ویاړ او د اتلولۍ نوم هم بایللی او پیکه کړی و کابل یې پر وینو مینځلی و او بالاخره د دوی د نفاق له امله د قدرت غوړه مړۍ د طالبانو اسلامي تحریک ته رسېدلې وه همدا وخت نړۍ والو د افغانستان سره خپلې ټولې اړیکې شکولې وې او د پخوا په شان مرستې او خواخوږي هیڅ نه درلودله او بلکې د پخوا پر پرتله د مهاجرې جلۍ وطن چورلټ د نړۍ په تور لیسټ کې پروت و.

کار پوره او هندو غره شوی و په همدې ترینګلي وخت کې هماغه عکاس چې پخوا د ناصرباغ کیمپ ته راغلی و یو ځل بیا له نیویارکه پېښور ته راغلو د سیمې مشهور او مشر ژورنالسټ رحیم الله یې د ځان سره مل کړ او د مهاجرې جلۍ په لټه کې بېرته په هماغه پخوانیو پلونو ور روان شول ، عکاس فکر کاوه چې اوس به هم ناصر باغ هماغه شان وي او په اسانه به خپل هدف ته ورسیږي او هغه مهاجره جلۍ به بیا راپیدا کړي او دا ځل به پرې دا زیری وکړي چې ته اوس یوازې د ناصر باغ ښاپیرۍ نه یې بلکې ټوله نړۍ دې زما د هنر او کیمرې له برکته پیژني او سترګې دې د هر چا کور ته رسېدلې دي په همدې هیله یې هغه ګوډه ښوونکې هم راپیدا کړه او بیخې ډاډه شو چې اوس

(c) ketabton.com: The Digital Library

به نو ډېر ژر يو ځل بيا له کلونو کلونو وروسته هماغه څوک راپيدا کړي چې هغه وخت يې ترې په ساده ګۍ او ډېرې اسانۍ سره عکس اخيستی و دا وخت هم هغه غريبه له هيڅ نه وه خبره داسې نه وه ګوندې چې هغه د دنيا د نورو مشهورو او پېژندل شويو خلکو غوندې د خپل شهرت په غرور مسته وه ، ځان يې د اينځر ګل کړی و او خپل شهرت يې په خلکو خرڅه ولو بلکې ناخبره او خپل خوار ژوند خزان کړې وه .

عکاس د يوې نړۍ والې خپرونې سره کار کاوه او دا وخت نو بېخي ډېر خوشاله و ځان ورته د نړۍ نيکمرغه انسان ښکارېده يو خو يې خپل انساني مسووليت ادا کړی و او د يوه مظلوم قام د مظلوميت تصوير يې د نړۍ سترګو ته ښودلی و او بل د خپل کار او تصوير په بريا وياړمن و څومره شهرت او مينه وال چې د مهاجرې جلۍ مظلوم تصوير په نړۍ کې پيدا کړي وو په هماغه کچه ورسره د عکاس نوم هم يادېده او من من غوښه يې اخيسته خير عکاس د همدې خوښۍ په سبب دا دی بيا تر ناصرباغ راورسېد هغه پخواني ځايونه يې ټول ګز او ګام کړل پر لاره ، کوڅو ، بازار او د سلماني په دوکانونو کې يې ډېرو خلکو ته خپلې مجلې پر پوښ د شين سترګې مهاجرې جلۍ چاپ شوی انځور وښود خو هيڅ درک يې ونه لګېد .

د ګوډې ښوونکې او رحيم الله په ملګرتيا يې د يوه او بل په خوله او خبرو د ډېرو خلکو دروازې وډبولې او رحيم الله عکاس ډېرو خلکو ته معرفي کړ چې دا سړی ستيف ميکوري دی د نشنل جوګرافي چينل تکړه فوټوګرافر دی او دې جلۍ پسې ګرځي خو ځمکه وچاوده او جلۍ په کې غيب شوه د ستيف ميکوري خوشالي ولاړه او ناهيلي راغله ستونی يې وچ شو ، چا به ويل هغو بل ځای ته تللې دي چا به

(c) ketabton.com: The Digital Library

ویل هغوی وطن ته تللي دي او په کلي کې مېشت دي او چا ورته دا هم وویل چې د هغه خاوند د تورې بوړې و او هلته تللي دي ، میکوري حیران شو فکرونو واخیست ځکه هغه پوهېده چې توره بوړه څه ډول ځای دی او په دې هم پوهېده چې ددې په شان یو خارجی نن سبا هلته په هیڅ صورت نه شي ورتللای خو بیا یې هم په زړه کې کرل او رېبل او ویل یې که خبره دقیقه او کره شي ښایي د مسلک لیونۍ مینه یې د عقل زنځیرونه او بندونه مات کړي او د مرگ او درد په قبلولو سره ان تر تورې بوړې هم ولاړ شي په هر حال ناهیلی شو او پر تندي یې د پرېشانۍ او غم وریځې خورې شوې که څه هم د یو څو شین سترگو جونو میندو د عکس په لیدلو وویل چې هو دا جلۍ زما لور ده خو په پای کې به جوته شوه چې دا جلۍ هغه نه وه په کومې ورکې پسې چې دوی گرځي.

یو چا لا دا هم وویل چې هغه د اولاد د زېږون په وخت مړه شوه او اوس په دې دنیا کې نشته ستېیف ښېخي ډېر پریشانه شو ټولې هیلې او خبرې یې په سیند لاهو شولې ان هدیرو ته ولاړ او د ډېرو قبرونو شناختې یې ولیدې زړه یې ډېر درد وکړ په هدیره کې ستړی ستومانه کېښناست او د سوچونو په دریاب لاهو شو.

د ستېیف کار ډېر گران او ستونزمن و خو د ستړیا احساس یې نه کولو همدلته په هدیره کې ناست و د لمر پر لور یې ولیدل د لمر پلوشې څه عجیبې غوندې وې د ټولې پرېشانۍ او تیارې سره یې د یوې خوښۍ او رڼا زیری ورکاوه د ستېیف پر زړه او ذهن کې به بیا بیا د خلکو ټولې ښې او بدې خبرې گرځېدلې په هدیره کې ناست وو گردچاپېره یې مړي او قبرونه وو خو بیا یې هم زړه ته نه پرېوتل چې گوندې هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مهاجره جلۍ دې مړه شوې وي کومه چې دې اولس کاله مخکې ماشومه ليدلې وه او اوس د نړۍ ملکه ده.
خير په همدې اميد او نا اميده شپو ورځو کې د يوې بلې شين سترګې جلۍ مور چې تصوير وليد نو په ډاډ سره يې ګوډې ښوونکې او ميکوري ته وويل چې دا خو زما لور ده اوس واده شوې ده او هغه وخت په همدې ښوونځي کې وه.
د ميکوري ايله لاړې تېرې شوې د تندي خولې يې وچې کړې او بې براته پرې اختر شو.
د ښوونکې تندی هم له خوښۍ وغوړېده او پوښتنه يې ترې وکړه چې:

ستا لور اوس چيرې اوسيږي؟
هغې سپين سرې مور ځواب ورکړ چې همدلته ده
چيري؟ همدلته په کيمپ کې
سپين سرې وويل نه ، همدلته مطلب په همدې پېښور کې
ښوونکې بيا ترې په بيړه پوښتنه وکړه ايا مور يې ليدلای شو؟
سپين سرې مور وويل هو ولې نه بس ټول موټر ته وختل او د سپين سرې د لور د کور پر لور روان شول پر لاره ترې ميکوري وپوښتل چې ستا د لور نوم څه شي دی ؟
سپين سرې ادې وويل زما لور عالم بي بي نوميږي.
ميکوري پوښتنه وکړه چې عالم بي بي څه مانا ؟
ترجمان ورته وويل عالم بي بي يعنې د ټول جهان ملکه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سټيف ميکوري نور هم خوشاله شو او په جامو کې نه ځايده سمدواره
يې وويل بس په رښتيا هم چې د جهان ملکه ده بې شکه او زړه ته
ورپرېوتل چې بس همدا زما ورکه وه چې راپيدا شوه.
د عالم بي بي مور هم خوشاله وه او په وچه ځمکه يې شين فصل ليده
نيستۍ ځپلې سپين سرې تورۍ ويل بخت يا په کمځۍ دی يا په
کوټۍ ، بس که خدای کول دا خلک به مې د لور سره مرسته وکړي او
ژوند به يې ښه شي ، گوډه گوډه يې کوله او خولې يې اوبه راپرېښودلې
دا يې هم په زړه کې تېر شول چې برخې ټولې ازلي دي نه په زور نه
په سيالي دي په همدې وخت کې د لور کور ته ورسېدل لور ، زوم او
ټول يې خبر کړل هغوی هم حيران شول چې دا څه خبره او څه کيسه
روانه ده خو سپين سرې خپلې لور ته وويل : هغه ته چې وړه وې او په
مکتب کې ستا عکسونه يو خارجي اخيستي و هغه سړی اوس بيا
راغلی او ستا عکس يې راوړی دی.
عالم بي بي لکه بې سا بوت داسې غلې او حيرانه شوه
خاوند يې بېرون ووت او مېلمنو ترې پوښتنې پيل کړې
ترجمان ورته وويل ته څه نوميږې ؟
د عالم بي بي خاوند ځواب ورکړ زه بختور شا نوميږم
ترجمان ميکوري ته ترجمه کړ ، د ميکوري تندی له خوشالۍ نور هم
پراخه شو او ويل يې څه ښه عجب تصادف چې ميرمن يې د جهان
ملکه ده نو دی خو به خود بختور وي کنه .
دوی همدلته په خبرو او پوښتنو موښتنو اخته وو او گوډه ښوونکې
هلته د عالم بي بي سره اخته وه او پوښتنې ايرنې يې ترې کولې د
عالم بي بي هر څه ياد و خپله گوډه ښوونکې يې هم وپېژندله او د
عکسونو شېبې يې هم ټولې يادې وې خو لنډه دا چې ميکوري د عالم

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې بې نور تصويرونه هم واخيستل او بېرته امريکا ته ولاړ ويل کيږي چې بيا يې دعالم بې بې له کورنۍ سره يو څه مرسته هم جاري کړه او تر ډېره په دې نه و خبر چې دا عالم بې بې هغه عالم بې بې نه ده چې ټول عالم يې تصوير ليدلی دی.

خير وخت و او تېر شو ورو ورو خلک خبر شول او تر ميکوري هم دا خبره ورسېده چې دا مهاجره ميرمن عالم بي بي هغه شين سترگې مهاجره جلۍ نه ده چې دوی لټوله او تصوير يې د مجلې پر پوښ چاپ شوی و او د نړۍ والو پام يې خپل کړی و .

همدا لامل و چې د نيشنل جيوگرافي خپرونې بله ډله د مهاجرې جلۍ د لټون په خاطر له امريکا پېښور ته راورسېده او بورت ميتسن د رحيم الله په ملتيا او مرسته بيا د خپلې ورکې پسې شول دا ځل هم ډېرو دروازو ته ودرېدل او ورو ورو يې د کار دروازه پيدا کړه سپين ږيرو ورته يو ښکلی ځوان هلک مخامخ کړ او ويل يې دا يې ورور دی رحيم الله ورته وويل ته څه نوميږې ؟

ځوان وويل زما نوم کشر خان دی بيا رحيم الله د مجلې پر پوښ پر انځور گوته کېښودله او ترې يې وپوښتل دا جلۍ پېژنې ؟

کشر خان ورخطا او هيبت وهلی ښکاريده خو بيا يې هم په مسکا وويل هو دا مې خور ده که څه هم پښتانه چا نه د خور ، لور يا مور د نوم پوښتنه نه کوي ځکه چې دود نه دی او يو ډول سپک او بد کار گڼل کيږي خو چون دلته په ډله کې له دوی سره ښځينه هم وې نو رحيم الله ترې په ارامه د نوم پوښتنه وکړه کشر خان سر ښکته کړ ځمکې ته يې وکتل او په ورو غږ يې وويل شربت گل نوميږي د ډلې مشر بورت ميتسن چې د کشر خان سترگو ته وليدل خوشاله او مسکی شو خپلو ملگرو ته يې وويل چې بې شکه همدا به يې ورور وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځکه چې سترګې يې ګټ مټ هماغه شان دي زما زړه پرې ګواهي ورکوي خو بيا هم وګورو چې څه کيږي پښتو کې متل دی وايي ورور ته يې ګوره او خور يې پرې نيسه يعنې اکثره خويندې خپلو وروڼو ته ورته وي يا اکثره وروڼه خپلو خويندو ته ورته وي دواړه خبرې يوه معنی لري يعنې له يوې ختې جوړ شوي وي.

په دې وخت کې نو بيا هم خوشالي خوره شوه او هم يو ډول انديښنه او خفګان راپيدا شو ځکه چې تر ټولو حساس وخت راورسيد ، کشر خان هم يو ډول هيبت وهلي ، ترور او خفه ښکاريده ډله سړي او د يوې ميرمنې په هکله په عام ميدان کې پوښتنې او خبرې کول دا نو په دې ټولنه کې اسانه کار نه و او نه دی بلکې يو ډول ښکنځل هم بلل کيږي او ډېر خلک خو لا مړي هم پرې کوي کشر خان د سل ډوله سوداګانو ، انديښنو او فکرو سره مخ و خو دا ښه وه چې د دوی سره هم ميرمنې په ډله کې وې او د کشر خان زړه په همدې خبرې لږ راټول و.

د ډلې مشر د پښتنو په کلتور خبر و نو ځکه په عينې خوشالۍ کې خواشينې او غمجن ښکاريده يوه شيبه چوپ و بيا يې په ډېر ادب وويل که ممکن وي چې د دوی له ډلې يوه مېرمن کور ته ورشي او د پوره معلوماتو په پار شربت ګله له نږدې وګوري او فقط د سترګو تصوير يې واخلي ، کشر خان مخکې شو او ميلمنه ميرمن کيري ريګن يې کورته بوتلله ميلمنې کيمره راواخيسته او بيا يې د شربت ګلې د سترګو عکسونه واخيستل.

شربت ګله هم په کيسه پو شوه خو له بده مرغه مخ يې نور هم تک ژيړ شو او وېرې په مخه کړه دا چې په زړه يې څه تېرېدل يو خدای خبر خو کوم شی چې ښکاره پرې هر څوک پوهېده هغه ددې ټولنې

(c) ketabton.com: The Digital Library

او پښتنو دود او کلتور و ښايي هغه بيا هم له تورونو او سپکوالي وېرېدله ښايي له خپل خاوند او خسرګنۍ هم په وېره کې شوه چې پخوانۍ خبره او کيسه يې رابرسيره شوه.

بله دا چې ښايي خپل زوړ او سوځېدلي څادر هم څوره وله چې د غريبۍ او ناداري ننداره يې ټولې نړۍ کړې ده او دا يې هم انګېرله چې ښايي په بل تصوير کې يې نړۍ والو شکېدلې څپلۍ او پيوند پيوند کالي هم ليدلي وي خو ددې ټولو انديښنو او سوداګانو سره سره بيا هم په خپلې پاکۍ او ايمانداري خوشاله وه او د خدای شکرونه يې ادا کول او د عزت ، غريبي او د غيرت هجرت يې وياړ ګاڼه.

د نشنل جيوګرافي ټيم ميرمن کيري لس دقيقې وروسته بېرته د خوشالۍ سره راووته کميره او عکسونه يې د ټيم مشر ته وښودل هغه هم خوشاله شو او په رنګ کې يې وينه وچلېده.

د ټيم مشر بيا غوښتنه وکړه او داخل پخپله د کشر خان او د شربت ګلې د خاوند سره د شربت ګلې څنګ ته ولاړل يو څو پوښتنې يې له شربت ګلې نه وکړې:

شربت ګلې ته يې خپل عکس وښودلو او ورته يې وويل دا عکس دې ياد دی ؟

شربت ګلې چې خپل مخ په ټيکري کې پټ کړی و ورو يې وويل هو ياد مې دی همدا مې لومړنی او اخرنی تصوير و او دی.

بيا يې ترې وپوښتل دا عکس چيرته اخيستل شوی و او شا ته دې څه شی و؟

شربت ګلې بيا ورو وويل دا زموږ سکول کې اخيستل شوی دی د رخصتۍ وخت و او شا ته مې د سکول خيمه وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

میتسن بله پوښتنه وکړه : دا څادر دې ولې سوری شوی و ؟
شربت گلې وویل دا څادر مې په اور سوی و.
په میتسن سم اختر شو او ملگرو ته یې وویل چې ټولې نښې یې سمې دي همداسې کیسه ما ته میکوري کړې وه.
دوی بېرته ووتل او ولاړل شربت گله حیرانه ولاړه او همدغو فکرو لاهو کړې وه چې ماشومې لور یې تر څادر ونیوله شربت گلې سکوت مات کړ خپله لور یې غیږ کې ونیوله بېرته تورې کوټې ته ننوتله ماشومه لور یې غیږ کې واچوله ورو ورو یې ښوره وله او د خوب سندره یې ورته ویله:

اللو للو بچیه اللو للو
لکه گوډی د رنجو
اللو للو بچیه اللو للو
موږ کره مه ځئ غلو
اللو للو بچیه اللو للو
په بره کوڅه مه راځئ
په کوزه کوڅه ورو
اللو للو بچیه اللو للو
په کنج کې دوه منگې دي
هغه ډک دي له روپو
اللو للو بچیه اللو للو
کټوری پرې اړولی
یو د سپینو بل د سرو
اللو للو بچیه اللو للو

(c) ketabton.com: The Digital Library

بختوره به مېجن کا
د ځړې پورې زانگو
الله هو للو للو - الله هو للو للو

لور یې سترگې پټې کړې او د خوب دنیا ته ولاړه خو مور یې بېرته ماشومه شوه او په ویښه بېرته د ناصرباغ کیمپ ته ولاړه بیا ښوونځي ته ولاړه د خپلو ټولو ملگرو سره یې ولیدل ، خنداگانې ، ټوکې او مجلسونه یې وکړل ، د سر نه یې د کتابونو بکسه شاته واچوله بیا یې قلم لاس کې ونیوه او د خیمې لاندې د باران نه پټه شوه ، تفریح شوه بیا یې ډېرې منډې وکړې په یوه شېبه کې یې هم پټ پټونکي وکړ او هم یې چینترو وکړه تفریح خلاصه شوه وچه ډوډۍ یې له بکسې راوویسته پټه پټه یې خوړله چې ښوونکې ولیده ، ډوډۍ یې ترې واخیسته او دا یې په نازکو لاسونو په شنو لښتو ووهله ، توبه یې پرې ویستله چې بیا به د سبق په وخت کې په ټولگي کې ډوډۍ نه خوري د رخصتۍ زنگ ووهل شو ماشومه شربت گله بېرته کور ته راغله او د کور کارونو ته اړم شوه خو په ټوله لار یې د خپلې هغې ښوونکې خبرو په غوږونو کې انگازې کولې چې دوی ته یې ویل دلته راشئ دا عکاس مو عکسونه اخلي او بیا زموږ د ښوونځي سره مرسته کوي تاسو به ټولې غټې ښځې شئ ځوک به ډاکټرانې شئ ځوک به انجنیرانې شئ ځوک به زما په شان معلمانې شئ او د خپل وطن بچې به وروزئ ، وطن به مو ازاد شئ جنگ به ځپلی وي او تاسو ته به یې اړتیا وي یوه مور چې زانگو زنگوي جهان هم زنگولای شي ، تاسو هره یوه به په سلگونو نورې جنکۍ او ماشومان وروزئ دخیره او....

(c) ketabton.com: The Digital Library

شربت گله په توره کوټه کې د خپل تېر ژوند روښانه ننداره کوله سترګې یې ومښلې افففف خدایه توبه په رښتیا چې ځواني د باد سوارلي ده د ستوګو رپ کې ولاړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځمه برخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نشنل جوگرافي خپرونې کاري ټيم بېرون ښه مطمين شو چې خپلې موخې ته ښه په بريالیتوب سره ورسېدل خو بيا هم يې د پوره او بشپړ ډاډ په خاطر بيرته امريکا ته ستانه شول او د شربت گلې د سترگو تخنيکي پرتله يې د اف ، بي ، ای په مسلکي غړو او پرمختللو وسايلو وکړه پايله يې دا شوه چې غوټې پسې وهې په لاس به درشي د دوی د مجلې پر پوښ نوم ورکې د شنو سترگو افغانه مهاجره جلۍ شربت گله نوميږي او لا خوشبختانه ژوندۍ ده.

امريکايان ، اروپايان او نور خلک اکثره شهرت او مشهورتيا ته ډېر خوشاليږي او په هر ډول چې وي هر څوک کوښښ کوي چې ځان د شهرت لوړو پوړيو ته ورسوي ، حتی هر کال د ډېرو هېوادونو ښکلې او نازکې جنکيانې د موډل او د نړۍ د ښکلا د ملکې د نوم او شهرت د خپلولو په خاطر خپل ځانونه او اندامونه لوڅوي او د يوې نړۍ والې سيالۍ په خاطر د سلگونو نارينوو او سيلانيانو په مخکې تېريږي او خپل اندامونه خلکو ته ښيي ترڅو شهرت او نړۍ وال مقام خپل کړي.

په طبيعي او فطرتي ډول هر انسان د شهرت او نوم هيله او شوق لري خو د پښتنو ټولنه بيا خپل ارزښتونه او ځانگړتياوې لري د خور او لور شهرت څوک نه خوښه وي او لکه د ټوپک ډز داسې بد يې بولي ډېرو غوښتل چې د شربت گلې احساس معلوم کړي او مرکې ورسره وکړي خو شربت گلې خپل دود او دستور مات نه کړ او په هيڅ ډول يې څه ويلو ته زړه ښه نه کړ.

ډېرو خلکو ته دا شان د شهرت يو ناڅاپي پېښه بلاتشبه لکه د جنت زيری وي او له امتيازاتو يې گټه او خوند اخلي خو شربتې ته يوه انديښنه او سر درد شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

که څه هم د ښو اخلاقو ، ارام خوی او پاک لمنۍ له مخې په ټولو گرانه او د درنښت وړ وه خو بیا هم شربت گله خپله د خپل پښتون ضمیر نه بېرون نه شوه وتلای.

پښتنې میرمنې د درناوي له مخې نه غواړي چې تر خپل خاوند لوړ نوم او ډېر شهرت ولري خو خیر د شربت گلې نوم او شهرت نور هم ډېر شو او په نړۍ کې تر هر چا بیا ور ورسید که څه هم خپلوان او شا او خوا گونډیان یې لا تر اوسه خبر نه دي چې په کورنۍ یا گاونډ کې یې دا میشته سپره دبه غریبه ښځه د نړۍ ملکه ده.

همدا وخت و چې سټیف میکوري هم خوشاله شو او بیرته یې خپله دنیا راپیدا کړه ډلې ډلې خلک ، ژورنالستان او چینلونه راغلل او غوښتل یې چې دوی ته د مرستې لاس ورکړي او هره غوښتنه یې ومني خو دغې غریبې ، غیرتي او مړه خوا میرمنې هر څه رد کړل او په خپل عزتمند ژوند یې د خدای شکر ادا کړ.

ویل یې تیره چې پخپل ځای پرته وي نو درنه وي لکه گل چې خپل بوټي کې ښه ښکاري داسې زه هم په خپل ولس او خپلو خلکو کې ښه ښکارم زما ښایست زما خپل وطن او خړپړ خلک دي پردی وطن د مېړونو قدر کموي.

ډېرو خلکو سره دا سودا او وېره هم پیدا شوه چې دا د نړۍ وتلې او مشهوره ښځه څوک اختطاف نه کړي یا یې څوک د بې ځایه ننگ او غیرت په نوم ونه وژني نو ځکه ورته د خارج د تللو بلنې هم ورکړل شوې خو شربت گلې وار په وار رد کړلې او تر هر ځای یې پېښور ځان ته ښه او غوره وگڼلو شربت گلې ویل مرگ او ژوند د تقدیر لیک دی او د خدای کار دی په کومه ورځ چې چا ته مرگ لیکل شوی وي هغه نه بدلیږي او یوه ورځ به خامخا رارسیږي، خو د اختطاف او سړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تښتوونکو هم ځکه نه وېرېدله چې ویل یې زه پښتونخوا کې اوسېږم دلته ټول پښتانه دي ، غله او سړي تښتوونکي هم بل څوک نه دي او پښتون غل هم هیڅکله تور سرې او د چا مېرمن نه تښتوي.
دا نو د تاریخ داسې حساسې شپې وې لکه څنگه چې مخکې وویل شول د امریکا په حریم تروریستي بریدونه شوي وو او امریکایانو یې پړه د القاعده په تنظیم اچولې وه د طالبانو د اسلامي امارت مشر امیرالمومنین د تورن اسامه بن لادن د ورسپارلو نه انکار کړی و او امریکایانو یې په زور اسلامي امارت ړنگ کړی و او نړۍ والې ټلوالې کرزی کابل ته راوستی و د جنگ اور لا په غرغرو و او هر چا له وطن او سیمې نه پښې ویستلې ، پټو هم د پچیري ورک و او پټ هم پچیری گرځېدلو ، کور هم د افغان وران شو او په تېښته هم افغان و په همدې شپو کې هم بېخي ډېر افغانان اروپا او امریکا ته را کډوال شول او اکثره همدې هېوادونو د بشر دوستۍ له مخې قبول کړل او په خپلو وطنونو کې یې ځای کړل خو شربت گلې ته په پرله پسې ډول ډېرو خلکو او هېوادونو د پنا بلنې ورکړې خو هغې بیا هم ونه منل او د پېښور ژوند یې غوره وگڼلو ، د دې ټولو په بیا بیا ټینگار او غوښتنه یې ایله دا ومنل چې د بیت الله شریف زیارت ته دې ولیږل شي دا وړاندیز یې سمدستي ومنل شو او د خپلې کورنۍ سره حج ته ولاړل.
د بوني میکوري په نوم یوې امریکایي میرمنې ورسره د رحیم الله په لاس مرسته کوله یو کور یې هم ورته اخیستی و چې دوی په کې اوسېدل ، حالاتو دا وخت ډېر څه بدل کړي وو پېښور هم اوس هغه پېښور نه و کوڅې ، ښار ، لارې ، غرونه ، سیندونه او هوا فضا هماغه وه خو بس خلک هغه خلک نه وو هغه احساس مینه او وروروالي د سیاست خړو گردونو لاندې کړې وه هغه وخت به د پېښور خلکو د

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپلو افغانانو وروڼو سره د خپلې خولې کپله نيمايي کوله ، خپل کور، هجره او دېره به يې ورته پرېښودله او حتی د مهاجر نوم په ويلو به خفه کېدل او ويل به يې چې دا ستاسو خپل کور او خپله خاوره ده يوه وينه او يو تن يوو مگر اوس په کې د پښتنو صوبايي حکومت افغانان خو لا څه چې ان د پښتنې شربت گلې غوندې د پېښور د څنگ ځای او سيمې ميرمنه هم پردی او د بل ملک گڼله د افغانانو همدې تنگولو شربت گله دې ته څو وارې اړويسته چې پېښور سره خدای پاماني وکړي خو دغه کونډه مېرمن د خپلو بچيو د تعليم او زده کړې غم او د خپل خاوند مينې او سترگو راتېنگه کړې وه او نه يې شو کولای چې د رحمت گل او خپلې لور هديره او قبرونه يوازې پرېږدي په همدې ذهني کشمکش کې يې باالاخره پرېکړه وکړه چې نور ځان او خپل اولاد د پېښور د ظالمو او بې رحمو پوليسو د مصبيت نه خلاص کړي او خپل کلي ته بيرته کډه شي.

د شربت گلې بي بي پلار لا ژوندی و چې بېرته خپل کلي ته ستون شوی و ميره او خويندې يې هم په کلي کې وې او د ناامنی سره سره په کر کيله اخته وې.

خدای بخښلی رحمت گل چې ژوندی و کله کله به شربتې ورته هسې ټوکتن ويل چې:

زه خيالي مومنده يمه

ما واړوه وطنه ته څمه ياره نادانه

رحمت به مسکی شو او ويل به يې لکه چې بيا دې د پلار کور او کلی راياد شو چې ما په غوږ وهې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اصلا دا د گلنار بیگم پخوانۍ مشهوره سندره وه خو بس شربتې به هم د ناز نه خپل د ژوند ملګري ته یاره نادانه ویل ښکاره به مسکې وه خو دننه زړه یې لکه انار له سرو او تورو وینو ډک و دا یې هیڅکله زړه ته نه راتلل چې ووایي:

زه خیالي مومنده یمه
ما واړه وه وطن ته ځمه یاره رنځوره

ځینې خلک وایي جوړې خدای په خپله جوړه وي د دوی جوړه هم بې جوړې جوړه وه رحمت ګل هم د خدای یو نیک بنده و که څه هم په داسې چاپېر چل کې شوی او رالوی شوی و چې ښځه په کې د دودونو او کلتور ښکار وه له هر څه بې برخې وه او یا کور او یا ګور یې ځای و خو رحمت ګل داسې نه و د غریبۍ او رنځورۍ سره سره بیا هم یو مهربانه خاوند و ، ښځه یې د کور نور او ډېوه ګڼله او بې ښځې کور یې هسې تشه کنډوله او هدیره بلله.
یوه لور یې مړه شوې وه درې لوڼې یې ژوندۍ وې او تولې یې نازه ولې وې د خدای په ورکړه بېخي خوښ او راضي و ملګرو ته به یې ویل زه د کلي او د غره سړی یم زیړ بیګ پښتون یم خو انسان یم او د هر انسان په قدر پوهیږم تل به مسکی او خوشاله ښکارېده.
خو خیر داځل شربت ګلې غوښتل چې نوره کډه شي خو په همدې وخت کې د شربت ګلې او د رحمت ګل د خاپوړو کلي او ولسوالۍ یوې بلې نوې ډلې نیولې وې دا ډله داعیش نومېده لښکر یې تورې جنډې او پټ مخ ګرځېده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وايي باران په تيرا وورېد او خره يې د لړمولړې يوړل د داعيش ډله په عراق کې د اسلامي خلافت په نوم ناڅاپي راپيدا او په منډه منډه مجهزه شوه هغوی په خپله ډله نوم د خپل شعار له مخې داعيش کېښود د عربي په عاميانه او سيميزه ګړدود کې يې معنی احده عشره يعني يوولس او د سوونو کلونو مخکې په شان يې بېرته د عراق او شا او خوا يوولسو عربي هېوادونو يوځای کول او يو دارالخلافت جوړل غوښتل مګر له عراق او عربي هېوادونو بېخي لرې يې دولسم ملګری هم ورپيدا کړای شو.

د پښتونخوا دصوبايي حکومت د چارواکو په زړونو د شبر وېښته ولاړ و د افغانانو سر د ظلم او د ناروا چلند يې نور د شربت ګلې زړه پړسولی و او ددې ټولو خطرونو ، ننګونو او مصيبتونو سره سره شربت ګل خپل کور په خرڅ کې واچولو او ورو ورو يې ځان راټول کړ خو د تګ نه مخې پرې د پېښور او پنجاب واکمن خبر شول د کونډو ځانګړي پوليس يې کورته د ټولو اسلامي ، انساني او پښتني اصولو خلاف ورننوتل واړه يتيمان يې ووېرېدل او فکر يې وکړ چې په رڼا ورځ پرې غله راننوتل شربت ګلې ژر خپل ټيکری پر سر سم کړ او رامخکې شوه هغې فکر کاوه چې دا خو ټول پښتانه دي او لکه د وروڼو په سترګه يې ورته کتل خو داځل هغه تېروتې وه او دغو وروڼو يې ورته د پوڼې او ګلانو پر ځای زولنې راوړې وې.

د پوليسو مشر زولنې لاس کې نيولې وې او د شربت ګلې سره يې خبرې کولې خو شربت ګل په پنجابی ژبه نه پوهېده د پوليسو مشر ور نږدې شو شربت ګله ترې په شا شوه او غږ يې وکړ چې دا سړی څه وايي ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور پولیسان غلي ولاړ وو شربت گلې اخوا دیخوا وکتل کوم سوباړی او کوتک په نظر ورنغللو خپله څپلۍ یې له پښې راوویسته او په لاس کې یې ونیوله بیا یې غږ کړ تاسو کې څوک پښتون شته ؟
پولیسانو لاندې ځمکې ته کتل د پولیسو مشر هم غږ کړ چې دا ښځه لکه چې زما په خبرو پو نه شوه تاسو یې پو کړئ چې ودریږي او دا زولنې ورته لاسونو کې واچوم.
د مشر د امر سره یو پولیس شربت گلې ته وویل چې موږ ستا د نیولو دپاره دلته راغلي یوو او دا زولنې مو تا پسې راوړي دي.
شربت گله هک پک او حیرانه ولاړه وه او څپلۍ یې لاس کې ټینگه نیولې وه.
ځانگړو کونډو پولیسو تک تور یونیفور اغوستی و او مخونه یې هم پټ و.
شربت گل وویل : که دا ستاسو تور پنجابی مشر رانږدې شو نو زه یې په دا څپلۍ په دا مخ مخ وهم.
پولیس بیا ورته وویل خورې دا سړی نه دی ښځه ده او ځان ورته تسلیم کړه.
شربت گله نوره هم په غوصه شوه او پولیس ته یې وویل : مرگ دې مېلمه شه بې ننگه ته لا ماته خور هم وایي ، زه غریبه ښځه یم که څه هم په خپلې کړې گنا نه یمه خبره او نه پوهېږم خو بیا هم د حکومت د زوره نه یم او نه ور سره زور اړمولای شم خو دا مې واورئ چې هیڅکله به مې دا پنجابۍ یا پنجابی لاسونو ته زولنې راوانه چوي دا پېغور نه خپلو بچو ته پرېږدم او نه هم ستاسو پښتنو بچو ته.
بس دې ښځې ته همدومره ووایه چې ما ته نږدې رانه شي زه به پخپله دا زولنې خپلو لاسونو ته واچوم او تاسو سره به ولاړه شم خو پام مو

(c) ketabton.com: The Digital Library

وي زه پښتنه يم او همدا يوه خبره مې ده که يوه وړه اشتبا مو وکړه ګوره بيا به مې مړی له دې ځايه پورته کوئ.

کونډو پو شول او زولنې شربت ګلې په خپله خپلو لاسونو ته واچولې او روانه شوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږمه برخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ماجان نازولې شرو او د نړۍ بې وزله ښاپېرۍ هيڅ نه پوهېده چې ولې يې پاکو لاسونو ته د شنو او سرو بنګړيو په ځای تورې زولنې ورواچول شوې ځوانيمرګ او بې وزلې خوړلی رحمت ګل يې سترګو ته نېغ ودرېد هغه به د خپلې رنځورۍ په وخت کې کله کله ملګرو ته په خپلې ځانګړې وزيرواله او خوږيانۍ لهجه ويل چې زه روس او امريکا مات نه کړم خو دې ناځوانه د تور ژېړي مرض مات کړم بيا به يې شرو ته ويل څه خير که زه نه وم نه به يم خو پېښور او پېښوريان دې ټول خپل دي د پرديتوب احساس به نه کوئ په همدې سوچونو کې پوليسو بوتله او د زندان دروازه يې ورپسې راوتړله.

پېښور او شا خوا سيمې يې د ګندهارا او د افغانانو د بېلابېلو تمدونونو مرکز او مهم ځای پاتې شوی دی د افغانانو او په ځانګړي توګه د پښتنو د کلتور ، ثقافت ، ادب ، سياست ، مذهبونو او دودونو لويه او غوښنه برخه او زېږنده په همدې چاپيريال کې شوې ده او کيږي د پښتنو د ادب او سياست لوې ستې همدلته زېږېدلي دي داسې لوی شخصيتونه لکه غرونه ، د افغانانو او په ځانکړي توګه د پښتنو د ادب او ثقافت ستنې همدلته خښې دي او د پښتو ادب چت او بام يې تر اسمانه اوچت کړی دی خوشال چې د ټولو پښتنو بابا دی شخصيت يې جامع الکمالات دی او تر اوسه د نړۍ پر مخ داسې اديب ، ليکوال ، طبيب ، ټولنپو ، شاعر او جنګيالی نشته چې د خوشال بابا د ټولنيز او ګڼ اړخيز شخصيت سره پرتله شي ، د رحمان بابا ، حميد بابا ، باچا خان ، غني خان او حمزه بابا شخصيتونه هم نړۍ وال دي او سيالان يې په سيمه کې نشته ، پېښور د تيمور شا د ژمي دارالحکومه او پلازمينه وه او ډېر نور تاريخي واقيعات.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو که پېښور څوک د افغانستان او افغانانو ، نه بېلوي دا مطلب چې د یوه جسم نه سترګې او زړه ویستل غواړي او دا هیڅ امکان نه لري.
احمد شا بابا هم په خپل پېښور او پښتونخوا وطن مین و او د ډهلي تخت یې ترې ځار کړی دی.
شربت ګلې سره د ځان او خپلې کړې ګنا هیڅ سوچ نه و خو د یتیمانو لورګانو او د درې کلن زوی سودا او غم په سر اخیستې وه.
شربت ګل ته ځان د خدای یوه بې کسه او غریبه میرمن ښکارېده او ټوله اسره یې فقط د خپل خدای دربار ته وه او بس.
شربت ګله خیال کې ولاړله ځان ورته زمرۍ ښکاره شوه سترګو ته یې د روسانو او نورو بهرنیو یرغلګرو لوې لوې لښکرې ودرېدې چې د دوی د نیولو په هیله یې ککرې خوړلې وې مګر په خپلو لاسونو کې یې چې د اسلام اباد د داخله وزیر چوهدري نثار پنجابي زولنې ولیدې سوړ اسویلی یې وویست خدایزده چې په زړه کې یې بیا څه تېر شول خپل پښتون پولیس ورور ته یې ډېر په افسوس وروکتل ، پر زړه یې اور بل و له سترګو یې لمبې ختلې ښایي غوښتل یې چې دغو پښتنو ته ووایي چې تاسو ته مې په لاسونو کې خپل بنګړي اچول خو ارمان چې کونډه ښځه یم او مړوندونه مې تش دي.
یو څو د بې وسۍ او ننګ غیرت ټپې یې ځان سره زمزمه کړې او د زړه تاو یې لږ سوړ کړ:

باغ چې د زاغ په حواله شو
بلبل نرۍ فریاد کوي له باغه ځینه
ټول مې د زړه په سر راټول شوې
میرات شې غمه په خندا دې تېرومه

(c) ketabton.com: The Digital Library

له خولې مې تورې وینې ولاړې
بې ننګه ورور مې زه په زړه ویشتلی یمه
د لرې مرم له نږدې سوځوم
د پښتونخوا نه مې زړه کله صبرومه
بابا دې ما وژلی نه دی
چې دې راوچول لاسو ته زنځیرونه
بې ننګه ننګ راباندې وکړه
سبا به نېغه تاووې شمله پښتونه
په جدایۍ دې خفه نه یم
خفه په دې یم چې رقیب دې لمسوینه
پر مخ مې مه وهه ظالمه
د اوښکو ډکې سترګې چا ته واړه ومه
تن مې د سرې نکریزې پاڼه
ظاهر تازه دننه رنګ په وینو یمه
اسمانه درز وهه راولېږه
په ما قیامت دی چې په ټولو قیامت شینه
خاونده دا به دې رضا وي
چې د ځوانۍ عمر په غم کې تېرومه
ایمان دې ښه راته معلوم شو
په لباسي بریتو دې مه وهه لاسونه
اول به کله کله غم و
اوس مې دفتر شو کروندې په کې کومه
نصیبه وسوځې ایره شې
تندیه مات شې تا کې څه لیکلي دینه

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه به اینځر دورځې گل شي
نه به زما زړگي د غمه خالي شینه
لکه د مور راباندې گران دی
په پنجاب کله گل وطن خپل ورکومه
بلبلان ټول په ژړا ژاړي
بورا په توره خولگۍ وخوړل گلونه
تا چې پر مخ څپېړه راکړه
زه به نو سترگې خپلې چا ته اړومه

خو خبره نه وه چې ددې په نیولو به ټوله نړۍ د سترگو په رپ کې خبرېږي همداسې وشول او د مظلومیت خبر یې ټوله انساني نړۍ حیرانه کړه د پېښور او اسلام اباد چارواکو همدا غوښتل او هیله یې بریالۍ شوه دا وخت بره په افغانستان کې د اشرف غني حکومت و د نړۍ ټول پام پورته راگرځېدلی و.
اشرف غني په دا تېرو څلورو لسیزو کې د افغانستان هغه منتخب ولسمشر و چې علمي او اکاډمیک شخصیت او پېژندنه یې درلودله نړۍ ورسره ولاړه وه ، لاسونه یې د هیچا پر وینو سره نه و او بله دا چې اشرف غني لکه ددې نورو رهبرانو غوندې د پاکستان نمک خور نه و د دوي تر اغیز لاندې د راتلو امکان یې هم نه و نو همدا لامل و چې تر انتخاباتو وړاندې پاکستان پوهېده چې غني غني دی او د دوی په لاړو به لوند نه شي نو هماغه وخت یې ورپسې پروپاگند کولو او په ټول امکان یې هڅه کوله چې بدنام او شخصیت یې د افغانانو د پامه بد کړي خو د دوی د ټولې بدنیتۍ سره سره بیا هم افغان ولس غوره او انتخاب کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د غني شعار د غني افغانستان و او په همدې سلسله کې يې د ټولې نړۍ او په ځانګړي توګه د خپلو ګاونډيو هېوادونو سره ښې او د دوستۍ اړيکې غوښتلې چې يو زموږ د ګاونډيو نه د هند لوی او تاريخي هېواد و.

افغانانو د هند سره له پخوا زمانې نه ښې او د دوستۍ اړيکې درلودلې او تل د تاريخ په اوږدو کې دوستان پاتې شوي دي په افغنستان تل پردو بريدونه او يرغلونه کړي دي خو افغانانو د تاريخ په اوږدو کې تل خپله دفاع کړې ده او هيڅ وخت يې د خپلو ګاونډيو په حريم تيری نه دی کړی.

هو احمدشا بابا تر هنده تللی دی او ډهلي کې واکمن پاتې شوې دی او دا د هغه وخت د سياسي ، کلتوري ، مذهبي او جغرافيي ثبات او استقرار په خاطر و.

هند د نورو د بريدونو او ګواښونو سره مخ و او هند د احمدشا بابا ګاونډ و په هند کې په مليونونو مسلمانان او همدارنګه افغانان اوسېدل په سيمه کې د وخت تر ټولو لوی د کار بار او اقتصاد مرکز و نو همدا لامل و چې احمدشا بابا د خپل ګاونډ د ثبات او د خپلو خلکو د ساتنې په منظور تر ډهلي تللو او د نورو د بريد نه يې ساتلو هغه پښتانه او افغانان چې هلته ميشت وو او اوس هنديان دي تر ټولو تکړه او کاريګر خلک وو چې يوه ښه او رڼه بېلګه يې د هند د فلمي انډسترۍ کارکوونکي ، هنرمندان او فلمي ستوري دي چې نن سبا يې د هند نوم او کلتور تر ټولې نړۍ رسولی دی او ددوی مطلق اکثريت په اصل او خټه هماغه افغانان دي چې احمدشا بابا يې د ژوند ، پاللو او ساتلو اندېښنه درلودله او همدا ډول پرعکس په اوسني افغنستان او پښتونخوا کې هم هغه وخت ډېر هندوان او سکهان اوسېدل

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغانان وو او احمدشا بابا يې واکمن و همدا لامل و چې انګريزانو هم بيا وروسته د پښتونخوا والي رنجيت سنګهه ټاکلی و چې د هندي سينما د کپور مشهوره کورنۍ او نور لا همدلته پښتونخوا کې ميشت وو.

که احمد شا بابا يرغلګر وای نو په فارس او نورو ګاونډيانو به يې بريدونه کړي وای چې تر هند يې ورته نيول ښېخي ډېر اسانه وو:

نن بيا هسې د ګلزار په ننداره ځم
چې له ياره سره خوښ هم کناره ځم
چې بر کړی مې خدای لاس په رقيبانو
ترو به زه د هند پر لور په تماشه ځم
چې د هند د ملکو فتحه مې روزي شوه
نور ايران لره په توغ په نغاره ځم
پر دا کړي داد د خدای نه شی پښېمانه
تر نګين مې ايران لاندې شاهانه ځم
زه تسخير د ولايت د خدای په داد کړم
په مدد د حبيب هره خوا تازه ځم
احمد شا دنيا فاني ګڼم چې نشته
دنيا پاته له ايمانه به اسره ځم

په هر حال دا وخت د هند مرستې او اړيکې هم د پخوا په شان ډېرې شوې وې او د لر او بر افغانانو او پښتنو مينه او اړيکې هم لا پسې غښتلې شوې وې ډېر فکرونه سره رانږدې شوي وو او واټنونه رالنډېدل نو د شربت ګلې نيول او په اصطلاح سپکاوی يو ډول دسيسه وه چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د برو پښتنو ذهنیت د لرو او ښکته وروڼو افغانانو په وړاندې وننګوي ، بد یې کړي او د وروڼو تر منځ بیا سیاسي واټن ډېر کړي.
ماشومان یې په چیغو او واویلا لاس تر زنې پاتې شول لیور یې راغلو خپل وریرونه یې غېږ کې ونیول او حیران ولاړ و یوه شېبه وروسته یې جیب ته لاس تېر کړ ټلیفون یې راواخیست او هغه پخوانی خبریال رحیم الله یوسفزی یې خبر کړ.
رحیم الله هم ډېر حیران او خواشینی شو د رحمت ګل وروړ شمشاد ته یې ډاډ او تسل ورکړ ځنګه یې چې د هغه سره خدای پاماني وکړه سمدواره یې ځایي چارواکو ته زنګونه ووهل او د شربت ګلې نیول یې د حکومت یو غلط کار وبللو چوندر نثار ځان ناخبره کړ او رحیم الله ته یې وویل چې ډېر ژر به بېرته ایله شي.
خو تر نیونې مخکې هم د چوهدري نثار په پټ امر د شربت ګلې په نوم ټولې مرستې ودرول شوې وې او د اخر ځل دپاره رحیم الله ته د بانک له خوا اجازه ورنه کړل شوه چې د بوني له خوا شوې مرسته د پخوا په څېر را واخلي او د شربت ګلې کورنۍ ته یې وسپاري.
شربت ګله سوالګره نه وه او نه یې چا ته د سوال لمن غوړه ولې وه بلکې د ډېرو خلکو او خپرونو د مرستو له خپلو او اخیستلو یې انکار کولو خو بیا هم دا وروستۍ مرستې ورسره د یوه قرار داد له مخې بوني میکوري کولې او ښایي لامل به یې همدا و چې د شربت ګلې تصویر او نوم د نشنل جیوګرافي خپرونې ادارې ته د خوشبختۍ له مخې ډېر شهرت او مالي ګټه رسولې وه او دا مرسته د هماغې سرچینې له خوا د یوه سالم حق په توګه راتللې.
د شربت ګلې د نیولو خبر خپور شو او د نړۍ خلک هم حیران شول حیرانتیا په دې کې وه چې شربت ګله کلونه هم دلته اوسېدله

(c) ketabton.com: The Digital Library

او کله یې یو میړی هم نه و ازار کړی خو بیا هم د یوې غیرې قانوني مهاجرې په نوم ونیول شوه په داسې حال کې چې په همدې ښار او شا او خوا سیمو کې په زرګونو افغان جنګیالي اوسیږي او پالل کیږي د افغان حکومت مخالف مشران ټول همدلته شا او خوا ښکاره غیب دي د امریکا په ټرید سنټر تر برید وروسته د القاعد عرب غړي ټول همدلته ژوندي جاړ تر ننه غیب شول اسامه په دومره لوی ځان او د نړۍ والو د دقیق څار سره سره بیا هم کلونه کلونه همدلته ساتل شوی و او لکه غټ اوښ په بډه وهل شوی و خو بې وزله شربت ګله نوره د زغم وړ نه وه.

په همدې وخت کې افغان سفیر عمر زاخیلوال او اشرف غني هم د شربت ګلې د ایله کیدو غوښتنه وکړه او ، له هرې خوا غبرونه راپورته شول له پنجابیانو لاره لودن ورک شو وروستۍ پرېکړه یې دا شوه چې شربت ګله غریبه د کالیو او کور راټولو ته هم پرېنښودل شوه او د دوی په اصطلاح د پاکستان د خاورې نه یې وویسته.

اشرف غني ورته د ارګ دروازې پرانیستلې او د لیدو بلنه یې ورکړه.

د شربت ګلې ماشومان ډېر وېرېدلي وو د ټولو رنګونه تګ ژېړ اوښتي وو لکه د چرګې معصوم بچي چې ټپوس وېرولي وي ټول د خپلې مور نه راتاو وو.

مشرۍ او دویمه یې غټې وې خو دریمه لور یې مبینه او درې کلن معید لا بېخي کوچنیان وو ، مشرۍ هیڅ نه ویل ځکه مشره وه او په ډېرو خبرو پوهېدله.

دویمه لور یې هیبت وهلې وه او وچو شونډو یې له خفګان نه پټري نیولي وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مبينې ژړل ښه ډېر يې وژل زړه يې سپک کړو او ببا يې په وړو وړو سلگيو کې له خپلې مور نه پوښتنې شروع کړې مورې ته ولې پولوسانو ونيولې ؟

هسې يې نيولې وم هسې ولې ، تا خو ويل چې بدکاره ، غله او قاتلان پولوس نيسي تا څه کړي و ؟

مور ورته ببا وويل هسې هيڅ خبره نه وه. ښه مورې اوس چېر ته ځو ؟

مور ورته وويل خپل وطن ته ځوو بيا يې وويل هلته خو جنگ دی او تا ويل چې کلي کې اوس څوک نشته ؟

مور ورته بيا وويل هو بچې کلي کې خو لا جنگ دی خو موږ کلي ته نه ځوو اوس.

نو چېرته ځوو ؟

کابل ته ځوو دخيره

کابل کې څه کوو ؟

پاچا غوښتي يوو هغه گورو مبينه بيا په ژړا شوه او ويل يې مورې بيا پېښور ته نه ځوو زه د پولوسانو، نه وېرېږم مور ورته وويل نه بچې پېښور هم زموږ خپل وطن او خپله خاوره ده بيا به دې هم د پلار جان زيارت ته ورځوو دخيره پلار دې خپل وطن کې خښ دی ميبنې بيا وويل نه مورې د پېښور پولوسان ډېر ظالمان دي.

مورې زموږ پاچا څوک دی ؟

زموږ پاچا اشرف غني دی ښه مور جانې زه خو ورته وايم چې زما مکتب همدلته رابدل کړي زه بېرته پېښور ته نه ځم او تا هم نه پرېږدم.

مور ورته وويل خيه سمه ده بيا ژر بېرته نه ځوو.

درې کلن معيد هم په وړه ژبه پوشتنې شروع کړې مورې ته هغه پولوسانو ولې موږ نه بوتلې ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

موري بيا خو درپسې نه راځي کنه ؟

نه نه بچيه بيا نه راځي ښه.

ماشومانو همداسې پوښتنې کولې شربت گلې هر يوه ته سر ښورولو او نوره فکرونو زنګوله .

د ملک پاچا غوښتې وه او ارگ ته بلل شوې وه خو داسې خفه وه لکه څوک چې غرغره کيږي او د اعدام کړۍ ته يې روان کړی وي.

شربت گلې سره د پاچا او د ارگ د ليدلو د شوق په ځای د خپلې جونگړې او کور کاليو غم و چې هر څه ترې په سپين ميدان پاتې شول:

پېښور نه چې کابل ته کله تلله
لکه ټال پر ټوله لاره زنگېدله
په گرېوان کې يې جاله هم ډوبېدله
دومره ډېره شربت گله ژړېدله
پېښور يې د نيکه په قباله و
اوس د جبر نه د بل په حواله و
زېږېدلې په لمن کې د سپين غر وه
لويه کړې خپله غيره کې خيبر وه
که کابل که ناصرباغ که اشنغر و
يو يې زړه او بل يې سترگې او ځيگر و
په خپل کور چې پردۍ اغيار گڼله
په همدې خبره ډېره ځورېدله
پاکه مينه يې غوښتله له مجنونه
د خپل ورور نه د سکه ستره پښتونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

که څه هم دا په نړۍ کې ملکه وه
خو په خپل کاله لا هاغسې سپېره وه
په درنو جامو کې پټه وه درنه وه
دا مومنده وه په خټه پښتنه وه
په خپل کور کې پردۍ اغیار بلله
په همدې خبره ډېره ځورېدله
پېښور نه چې کابل ته کله تلله
لکه ټال په ټوله لاره زنگېدله
په گرېوان کې یې جاله هم ډوبېدله
دومره ډېره شربت گله ژړېدله
لا ماشومه وه بېخي وړه جلۍ وه
چې وطن کې یې د غم سپېره سیلۍ وه
راپرېوتې پر شین فصل سره ږلۍ وه
دا د پلار پر اوږو بار لکه سپوږمۍ وه
بې وزرو او بې ځالې شان مرغۍ وه
پښتونخوا پورې راغلې بې مستۍ وه
دا په دومره لوی عالم کې وه بې کوره
دا په دومره مخلوقاتو کې بې موره
په خېمه کې بې له اوره بې له سکوره
نازولې به خوړله ډوډۍ سپوره
په بېدیا کې به پر خاورو لوبېدله
لکه گل په دامانه کې غوړېدله
په الف او بې چې لږه شوله پوهه
د درېیم ټولگي نه خواره شوله گوښه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د میرې سره په کور کې کارېدله
لکه ژرنده ټوله ورځې تاوېدله
لا راغلی پرې سم نه و پېغلتوب
هم واده شوه هم پرې راغلو کونډېتوب
بس د خوارې برخه خواره وه ازل نه
ځورېدلې وه ښه ډېره د اول نه
یتیمانو سره پاتې وه رنځوره
خپل برخلیک باندې راضي وه دغه حوره
بس د خدای هیلې ته هسې اوسېدله
لکه شمعه په تیارو کې سوځېدله
پېښور نه چې کابل ته کله تلله
لکه ټال په ټوله لاره زنگېدله
په گرېوان کې یې جاله هم ډوبېدله
دومره ډېره شربت گله ژړېدله
اوس هم ځوانه وه خو خواره وه زړه وه
هغه وخت چې ښوونځي کې وه وړه وه
یو عکاس یې ښوونځي ته و راغلی
او ساده تصویر د دې یې و ویستلی
له حیا یې و پلو خوله کې نیولی
سوځېدلی ټیکری دې و پر سر کړی
ښکلي مخ کې یې رڼا د مظلومیت وه
مسکی وه خو خوړلې محرومیت وه
پیوند شوې یې زړې زړې څپلۍ وې
غم نه سرې وې خو شنې سترگې یې مرۍ وې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ډېوې په شانتې غبرګې ځلېدلې
د سپوږمۍ په شانتې ښکلې پړکېدلې
دا د لوی قام يو ساده شانته تصوير و
چې مات کړی يې د روس قوي زنځير و
خدای په خپله پيدا کړې ښاپېرۍ وه
جنګ ځپلې اوس دغه خواره جلۍ وه
مهاجره ترهېدلې دا هوسۍ وه
خو په سترګو کې يې مينه وه نړۍ وه
بس تقدير و او يو څه کار د هنر و
دا ساده باده تصوير لکه خنجر و
نو چې يو ځلې ليدلی هر دردمند و
بس د اوښکو څڅولی يې درمند و
په نړۍ کې مشهوره کور په کور وه
د هر چا نظر کې خپله سکه خور وه
هسې ډاګ و خو بس نوم يې ناصرباغ و
نه اوبه وې نه رڼا وه نه څراغ و
پنجابيانو که ګڼله مهاجره
خپل وطن کې پښتنه وه مسافره
خپل قسمت نه که هر څه وه مروره
خو په خوله يې وه د يو افغان سندره
دښمنانو په همدې دليل نيوله
تور زندان کې وه پرته دغه بلبله
پېښور نه چې کابل ته کله تلله
لکه ټال په ټوله لاره زنګېدله

(c) ketabton.com: The Digital Library

پہ گرېوان کې يې جاله هم ډوبېدله
دومره سخته شربت گله ژړېدله
پېښور يې د نيکه پہ قباله و
اوس د جبر نه د بل پہ حواله و
زېږېدلې پہ لمن کې د سپين غر وه
لويه کړې خپله غيره کې خيبر وه
که يو خوا مومندره بل اشنغر و
يو يې زړه او بل يې سترگې او ځيگر و.

يو بل چا هم مخ ورواړه ولو او ورته يې ويل خورې دا ماشومان دې رښتيا وايي که شکوڼ حلال دی خو شکل يې د مردار دی ، د پېښور پوليس که پښتانه دي خو دا يونيفورم يې بدرنگ او د پردي قام پہ تن دی ورکه وه يې که زما منې نور د پېښور نوم پہ خولې مه اخله. شربت گله له تاوه تکه سره شوه او خوله يې راخلاصه کړه : که دوی هر څه وايي خو ماشومان دي د دنيا له حاله خبر نه دي پہ دې لا نه پوهيږي چې له سېره څو پخيږي ، خو ته ولې داسې وايي ما ته د پېشور او کابل هيڅ فرق نشته دواړه زموږ وطنونه دي او زموږ خپله خاوره ده د چارصدې او د گنداو مومندان څوک دي ټول زما عزيزان او خپلوان دي ، د لواړگي شينواري ، اپريدي ، وزير ، بېټني ، کاسي ، بنگښ ، خټک ، يوسفزي او اڅکزي دا ټول څوک دي او د چا وينه پہ کې چليږي بيا داسې مه وايه اوبه پہ ډانگ نه بېليږي او نه نوک له ورۍ جلا کيږي خير اوس حالات خراب دي خو خدای به خير کړي موږ به يا يوو او يا به نه يوو خو دا دولتونه به نه وي او دا ملت به بېرته تر اټکه يو لوی ملت وي هغه دې نه دي اورېدلي چې وايي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خیبر دره خو لار د تلو راتلو ده
په کابل او پېښور کې افغان یو دی

په همدې خبرو خبرو کې شربت گله ، لیور او ماشومان یې باالاخره ارگ ته راغلل او د خپل پاچا میلمانه شول اشرف غني د شربت گلې یتیم زوی لکه یو مهربانه پلار په غیږ کې ونیوه ښکل یې کړ په وړه ژبه یې ورسره ستړمشي او خبرې وکړې.

معید د خپل پلار له مړینې وروسته زېږېدلی و د لومړي ځل دپاره یې د پلار خوږه مینه ولیدله شربت گلې له بوقرې سر راویستلی و او د پاچا د میرمنې بي بي گل تر څنگ ولاړه وه.

بي بي گل چې خپل نوم یې رولا سعاده غني و د سپین سري ولسمشر غني سپین سرې میرمن وه په ختېه د لبنان مسیحی عربه وه چې غني سره د زده کړو په مهال د بیروت په امریکایي پوهنتون کې بلده شوې وه بي بي گل نه مسلمانه وه او نه هم پښتنه وه خو د شربت گلې یتیمه لور مبینه یې په خپل ځیگر پورې کلکه نیولې وه او د یوې رښتینې مور او نیا مینه یې ورکوله ولسمشر غني شربت گلې ته د سر په ښورولو ستړمشي او ښه راغلاست ووایه ، خپل وطن ته د راتگ مبارکي یې ورکړه تر ټولو خبرو وروسته یې ورته د یوه نوي او ښکلي کور کلي وروسپارله او د بچو د تحصیل او زده کړې سپارښتنه یې پرې وکړه.

فقیر ته یوه دروازه پورې او سل بېرته ، شربت گله هم ډېره خوشاله شوه چې خپل وطن ته راغله او په عامه اصطلاح خپل پاچا یې تود هرکلی وکړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شربت گلې د خپل مهربانه پاچا نه مننه وکړه او ورته يې وويل سل دې ومري خو د سلو سر دې نه مري ستا د سر سيورى دې زموږ پر سر وي خو زړه او د سترگو تور ترې په پېښور کې پاتې و د رحمت گل هديره يې نه وه هېره او ويل به يې چې دې ظلمانو دومره هم پرېښنښودم چې د رحمت گل مړى خو خاورې شوى واى د خپلې رنځورۍ نه هم کړېدله او فکر يې کاوه که زه هم لکه رحمت گل د تور زيړي ښکار شم نو دا بچي به مې خوار او زار شي همدې سودا اخيستې وه خو دومره صابره ښځه وه چې هيڅ وخت يې شکايت نه کولو هر درد يې په خپل زړه تېرولو او پټې پټې يې د اوسپنې نينې چيچلې ان پاچا ته يې هم څه ونه ويل او هر څه يې د تقدير په نوم د ځان سره ساتل خو دا وخت هغې د ډېرو خلکو زړونه خپل کړي وو ډېر خلک يې په مظلوميت خبر وو او هر چا غوښتل چې مرسته ورسره وکړي خو شربت گلې د هيچا مرستې ته خپلې سترگې نه وې خړې کړې او په دې هکله بېخي بې پروا وه ، په دې شپو کې اسلام اباد د تورخم دروازه هم د رنځورانو افغانانو په مخ تړلې وه او ډېر افغانان هند ته د درملنې له پاره تلل.

هند د افغانانو دپاره ډېرې اسانتياوې برابرې کړې وې هغه رنځوران چې به پخوا پېښور او لاهور ته تلل اوس ښه په اسانه هند ته تللاى شول نو د همدې امله يې د هند د حکومت د درملنې بلنه ومنله او هند ته د درملنې دپاره ولاړه.

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library